

Wel of niet naar het buitenland? Het dilemma van de scholier. Motieven, ondersteuning en informatiebehoefte van scholieren bij hun voorbereiding om naar het buitenland te gaan voor studie of tussenjaar

Onderzoek in opdracht van EP-Nuffic
Steffie Hampsink
Carlijn Braam

ResearchNed
maart 2015

© 2015 ResearchNed Nijmegen in opdracht van EP-Nuffic. Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding. ResearchNed werkt conform de kwaliteitsnormen NEN-EN-ISO 9001:2008 voor kwaliteitsmanagementsystemen en NEN-ISO 20252:2012 voor markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek.

Inhoudsopgave

1	<i>Inleiding</i>	3
2	<i>Onderzoeksopzet</i>	4
2.1	Steekproef	4
2.2	Vragenlijst	4
2.3	Uitnodigingen en respons	5
3	<i>Samenvatting</i>	6
4	<i>Motieven en obstakels</i>	8
4.1	Motieven	8
4.2	Obstakels	11
5	<i>Omgeving</i>	13
6	<i>Informatievoorziening</i>	16
6.1	Algemene informatievoorziening en -behoefte	16
6.2	Kennis en tevredenheid WilWeg	23
7	<i>Studentprofielen</i>	29
8	<i>Conclusie en aanbevelingen</i>	31
	<i>Bijlage 1: Open antwoorden niet-buitenlandgroep</i>	33
	<i>Bijlage 2: Open antwoorden buitenlandgroep</i>	45
	<i>Bijlage 3: Enquête buitenlandgroep</i>	56
	<i>Bijlage 4: Enquête niet-buitenlandgroep</i>	62

1 Inleiding

Eén van de doelen van EP-Nuffic is het bevorderen van de uitgaande mobiliteit. Alle informatie over een dergelijk buitenland verblijf is te vinden op de website WilWeg (wilweg.nl). De website is bedoeld voor scholieren en studenten die voor een tussenjaar, studie of stage naar het buitenland willen. Op de website is onder andere informatie te vinden over zaken die geregeld moeten worden als scholieren/studenten in het buitenland willen verblijven, hoe ze hun verblijf kunnen financieren, profielen van verschillende landen waar ze mogelijk naar toe kunnen gaan en informatie voor de ouders.

Om meer inzicht te krijgen in wat scholieren motiveert of belemmert om naar het buitenland te gaan, heeft EP-Nuffic ResearchNed verzocht hier nader onderzoek naar te doen. Dit mede om EP-Nuffic in de gelegenheid te stellen de informatievoorziening aan deze groep nog beter in te zetten. Hiermee is het mogelijk deze groep beter te ondersteunen en te informeren bij de keuzes die zij maken en obstakels en belemmeringen in kaart te brengen. Meer specifiek gaat het onderzoek in op:

- de motieven en obstakels van scholieren om naar het buitenland te gaan;
- de rol van (en ondersteuning door) scholen en ouders in de overweging om naar het buitenland te gaan;
- de informatiebehoefte van scholieren en de rol van de WilWeg erin.

De centrale vraag luidt als volgt:

Hoe kan de WilWeg-doelgroep *scholieren* optimaal worden geïnformeerd over studie of tussenjaar in het buitenland, zodat zij goed ondersteund worden tijdens hun voorbereiding?

Deze centrale vraag wordt uiteengezet in de volgende deelvragen:

Motieven:

- Wat is de belangrijkste reden waarom de scholier naar het buitenland wil?
- Waarom oriënteren ze zich op een tussenjaar of bachelor in het buitenland?
- Welke obstakels komt de scholier tegen in zijn voorbereiding?

Ondersteuning:

- Hoe ondersteunt de school/decaan de scholier in zijn voorbereiding/keuzeprocess op een studie (periode) in het buitenland?
- Welke rol spelen hun ouders in de overweging om naar het buitenland te gaan?

Informatievoorziening:

- Hoe oriënteren scholieren zich op een tussenjaar of bachelor in het buitenland?
- Waar zoekt de scholier zijn informatie, bij wie?
- Aan welke informatie heeft hij behoefte?
- Via welke informatiekanalen wil hij bereikt worden?
- Wat is de rol van de WilWeg in de voorbereiding maar ook in het keuzeprocess?

In dit rapport doen we verslag van het onderzoek dat ResearchNed in opdracht van EP-Nuffic uitvoerde. Allereerst gaan we kort in op de onderzoeksopzet. Daarna volgt een samenvatting van de resultaten. Vervolgens bespreken we aan de hand van de hierboven genoemde thema's de resultaten. Tot slot gaan we in op de belangrijkste conclusies en aanbevelingen.

2 Onderzoeksopzet

2.1 Steekproef

De initiële doelgroep voor het onderzoek zijn scholieren in hun eindexamenjaar. Om een steekproef van voldoende omvang te bereiken, is ervoor gekozen naast scholieren ook studenten te betrekken bij het onderzoek. Deze groep konden we retrospectief vragen naar de keuzes die zij hebben gemaakt na hun eindexamen. Uit het panel¹ met scholieren en studenten dat ResearchNed beheert, zijn de volgende groepen geselecteerd:

- scholieren in 2014-2015 in vwo-6 of havo-5;
- scholieren die vóór de zomervakantie zijn geslaagd en net hun keuze hebben gemaakt (en dus ingestroomd zijn in het ho, een opleiding in het buitenland doen of een tussenjaar nemen);
- studenten die voor het eerst instromen in het hoger onderwijs in 2014-2015 (en dus geen tussenjaar hebben genomen of een tussenjaar of opleiding in het buitenland achter de rug hebben);
- studenten die in 2012 zijn geslaagd en nu twee jaar (in het buitenland) studeren.

2.2 Vragenlijst

EP-Nuffic heeft een vragenlijst samengesteld, waar ResearchNed nog enkele aanvullingen op heeft gedaan. Gezien de verschillende groepen die benaderd zouden worden, is gekozen om voor zes doelgroepen vragenlijsten te maken:

1. Scholieren die een bachelor in het buitenland overwegen;
2. Studenten die nu of in het verleden een bachelor in het buitenland doen;
3. Scholieren die een tussenjaar in het buitenland overwegen;
4. Studenten die nu of in het verleden een tussenjaar in het buitenland doen/hebben gedaan;
5. Scholieren die een bachelor of tussenjaar in het buitenland *niet* overwegen;
6. Studenten die geen bachelor of tussenjaar in het buitenland hebben gedaan.

Grofweg ontstond er zo een onderscheid in drie verschillende groepen: bachelor (lijst 1 en 2), tussenjaar (lijst 3 en 4) en niet-buitenland (lijst 5 en 6). De vragenlijsten voor deze groepen waren inhoudelijk gelijk aan elkaar, alleen verschilde de tijdsvorm waarin de vragen gesteld werden. De vragen voor de scholieren werden in de toekomstige tijd gesteld, die voor de studenten in de verleden tijd. Door middel van een filtervragenlijst werd vooraf bepaald tot welke doelgroep de respondenten behoorden. In de analyse is er geen onderscheid meer gemaakt tussen studenten en scholieren, de focus is gelegd op het verschil tussen de bachelor-, tussenjaar- en niet-buitenlandgroep.

Alle vragenlijst zijn afzonderlijk geprogrammeerd in het programma IBM Dimensions. Vervolgens is de vragenlijst getest door medewerkers van ResearchNed en EP-Nuffic en op enkele punten aangepast en verbeterd. Om er zeker van te zijn dat de vragenlijst aan zou sluiten bij de doelgroep is de vragenlijst ook door twee eindexamenscholieren (5-havo en 6-vwo) getest. Hieruit bleek dat de vragenlijst helder en duidelijk was.

1 ResearchNed beheert een panel van scholieren en studenten die alleen worden benaderd voor onderzoek over onderwijs gerelateerde onderwerpen.

2.3 Uitnodigingen en respons

Na de eerste uitnodiging² zijn er nog vier reminders verstuurd. Zowel in de uitnodigingen als in de reminders was EP-Nuffic (toen nog Nuffic) de afzender. Naast een mailing die ResearchNed in het kader van dit onderzoek verzorgde, zijn er tevens respondenten uitgenodigd via het toenmalige Europees Platform (EPF, nu EP-Nuffic). Het EPF heeft scholieren opgeroepen de vragenlijst in te vullen door een 'open' (zonder wachtwoord beveiligde) link te verspreiden via verschillende kanalen (o.a. social media).

In tabel 1 is de respons van het onderzoek weergegeven. Voor de eerste uitnodiging zijn 9.447 personen aangeschreven. Daarvan hebben 2.072 respondenten geklikt op de link in de uitnodiging. Eenmaal gestart met de vragenlijst zijn 242 respondenten afgevallen, waardoor er uiteindelijk 1.830 respondenten overbleven, wat een netto (bruikbare) respons oplevert van 19 procent. Achttien procent van de netto-responsgroep geeft aan mogelijk naar het buitenland te willen gaan (of heeft dit al gedaan) en 82 procent geeft aan dit niet te willen doen/hebben gedaan.

Tabel 1: Respons

Aangeschreven	9.447
Bruto respons	2.072
Netto respons incomplete	242
Netto respons complete	1.830
Respons	22%
Bruikbare respons	19%
Buitenland	18%
Niet-buitenland	82%

Bron: WilWeg 2014

De initiële doelgroep van het onderzoek waren scholieren in de eindexamenklassen. Omdat er een tweede doelgroep (studenten) bij betrokken is, is het interessant te kijken hoe de verdeling in het uiteindelijke bestand tussen scholieren en studenten is. In tabel 2 staat de verdeling naar studenten in het hoger onderwijs en voortgezet onderwijs weergegeven. Bij de eerste uitnodiging was 75 procent van de benaderde groep scholier en 25 procent volgde een opleiding in het hoger onderwijs. Als eerste vraag is de respondenten gevraagd wat hun huidige bezigheid is. Bij de netto-responsgroep gaf een derde (33%) aan op het voortgezet onderwijs te zitten en bijna twee derde op een opleiding na het voortgezet onderwijs (63%). Wanneer we alleen kijken naar de groep respondenten die aangeeft mogelijk naar het buitenland te willen gaan voor een bachelor of tussenjaar, is iets meer dan de helft (51%) afkomstig uit het voortgezet onderwijs. In de niet-buitenland groep is iets meer dan een kwart scholier (27%) op het voortgezet onderwijs.

Tabel 2: Verdeling respons ho/vo

	% Uitgenodigd	% Netto- respons	% Buitenland	% Niet- buitenland
Ik zit op de middelbare school	75%	33%	51%	27%
Ik volg momenteel een opleiding na het voortgezet onderwijs	25%	63%	44%	69%
Ik heb een andere bezigheid	-	4%	5%	4%

Bron: WilWeg 2014

2 Het veldwerk van het onderzoek heeft gelopen van 11 november tot en met 21 december.

3 Samenvatting

Wat is de belangrijkste reden waarom de scholier naar het buitenland wil?

Belangrijkste motieven om te kiezen voor een bachelor in het buitenland zijn een internationale omgeving (70%), het opbouwen van een buitenlands netwerk (70%), het profiteren van een betere onderwijskwaliteit in het buitenland (67%) en het vergroten van de talenkennis (66%). Een tussenjaar in het buitenland wordt vooral gekozen voor het opdoen van reis- en werkervaring (resp. 91% en 55%), het vergroten van de talenkennis (74%) en het opbouwen van een buitenlands netwerk (53%). Daarnaast wil men met een buitenlandverblijf vaak de zelfstandigheid vergroten (83% bachelor; 92% tussenjaar).

Waarom oriënteren ze zich op een tussenjaar of bachelor in het buitenland?

Jongeren die kiezen voor een bachelor of tussenjaar in het buitenland wilden vaak zelf altijd al naar het buitenland (76% bachelor; 89% tussenjaar). Bij de keuze voor een tussenjaar speelt verder vooral de omgeving een rol, in de vorm van iemand die al in het buitenland is geweest (42%). De keuze voor een bachelor wordt meer nog dan door de naaste omgeving beïnvloed door advertenties/informatie op websites (29%). Met een buitenlandverblijf willen bachelors met name competenties ontwikkelen die ten gunste komen aan hun studie en de voorbereiding op een (internationale) carrière, terwijl de tussenjaargroep meer is georiënteerd op persoonlijke groei en het vergroten van interculturele competenties.

Welke obstakels komt de scholier tegen in zijn keuzeproces?

Grootste obstakels voor het volgen van een bachelor in het buitenland zijn de afstand van familie, partner of vrienden, het hebben van onvoldoende informatie vanuit de eigen school en financiële redenen; genoemde belemmeringen spelen een rol voor bijna vier op de tien jongeren die van een buitenlandverblijf afzien. Meest genoemde redenen om af te zien van een tussenjaar in het buitenland zijn het direct willen doorstuderen na het examen (63%), willen studeren onder oude studiefinancieringsvoorwaarden (42%) en de bekostiging (niet kunnen betalen van een tussenjaar) (30%).

Hoe ondersteunt de school/decaan de scholier in zijn voorbereiding/keuzeproces op een studie (periode) in het buitenland?

De school/decanen bieden informatie en praktische ondersteuning, met name als het gaat om het volgen van een bachelor in het buitenland: 26 procent van de bachelorgroep ervaart steun en 37 procent maakt gebruik van deze informatie; bij de tussenjaargroep is dat respectievelijk 11 en 14 procent. Beide groepen geven aan graag informatie via deze weg te ontvangen (64% bachelor; 48% tussenjaar). Ruim een kwart van de respondenten komt op de website van WilWeg terecht via de school of decaan (27% bachelor; 31% tussenjaar; 26% niet-buitenland).

Welke rol spelen hun ouders in de overweging om naar het buitenland te gaan?

Ouders moedigen hun kinderen vaak aan om naar het buitenland te gaan (57% bachelor; 69% tussenjaar) en vervullen hiermee naast vrienden (57% bachelor; 67% tussenjaar) een belangrijke ondersteunende rol in het keuzeproces. Soms komt het voorstel om naar het buitenland te gaan ook van de ouders, maar dan gaat het om een minderheid (circa 14%). Praktische steun (bijv. met het geven van informatie of hulp bij procedures) komt ook vooral van de ouders (65% bachelor; 74% tussenjaar).

Hoe oriënteren scholieren zich op een tussenjaar of bachelor in het buitenland? Waar zoekt de scholier zijn informatie, bij wie? Aan welke informatie heeft hij behoefte?

Internet is het meest gebruikte medium om informatie over een bachelor of tussenjaar in het buitenland te zoeken (94% bachelor; 89% tussenjaar), gevolgd door personen met ervaring (65% bachelor; 56% tussenjaar) en personen in de omgeving (42% bachelor; 58% tussenjaar). Degenen die mogelijk een bachelor in het buitenland willen volgen, ontvangen het liefst informatie over de aanmeldprocedure en de mogelijkheden voor financiering. Jongeren die mogelijk een tussenjaar in het buitenland willen doen, willen graag weten wat de kosten zijn en welke landen je kunt bezoeken. Critiek richt zich met name op de onvolledigheid en de onduidelijkheid van de gevonden informatie.

Via welke informatiekanalen wil hij bereikt worden?

Een meerderheid geeft de voorkeur aan informatie via een website (65% bachelor; 69% tussenjaar) of een persoon met bijvoorbeeld ervaring (62% bachelor; 65% tussenjaar). Van degenen die kiezen voor een bachelor in het buitenland, ontvangt een grote groep graag informatie via de school/decaan (64%). Wanneer jongeren voor een tussenjaar kiezen, wenden ze zich voor informatie juist graag tot iemand in hun omgeving (54%). Verder maken beide groepen graag gebruik van studie- en beroepenvoorlichtingsavonden, studie- of onderwijsbeurzen en van informatie via e-mail.

Wat is de rol van de WilWeg in de voorbereiding maar ook in het keuzeproces?

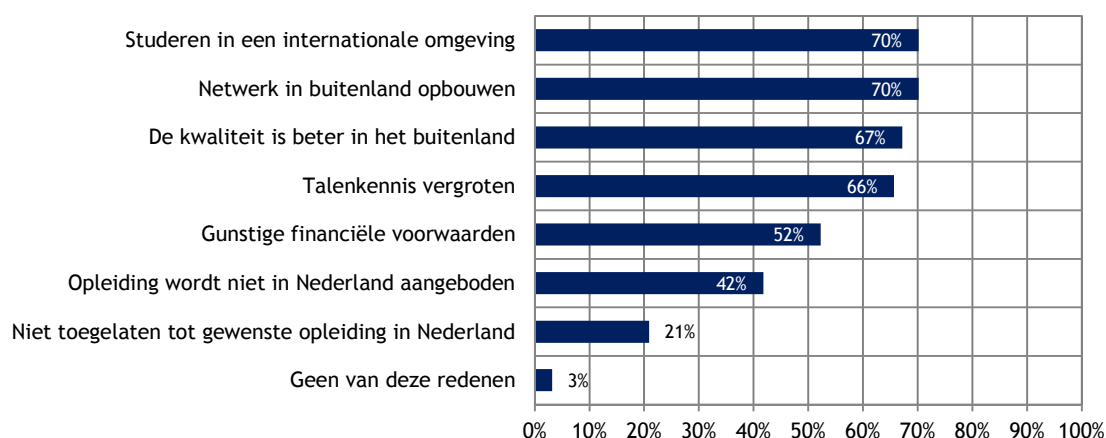
Degenen die bekend zijn met WilWeg (29% bachelor; 18% tussenjaar), kennen met name de website en beoordelen deze over het algemeen positief. De website werd met name bezocht voor informatie over de kosten en de financiering (bachelors) en voor informatie over de verschillende mogelijkheden en landen waar men naartoe kan (tussenjaar). De website wordt vooral als informatief en bruikbaar gekenmerkt, hij heeft minder geholpen bij het nemen van een beslissing. WilWeg.nl zou door het merendeel van de respondenten worden aanbevolen bij (andere) scholieren.

4 Motieven en obstakels

4.1 Motieven

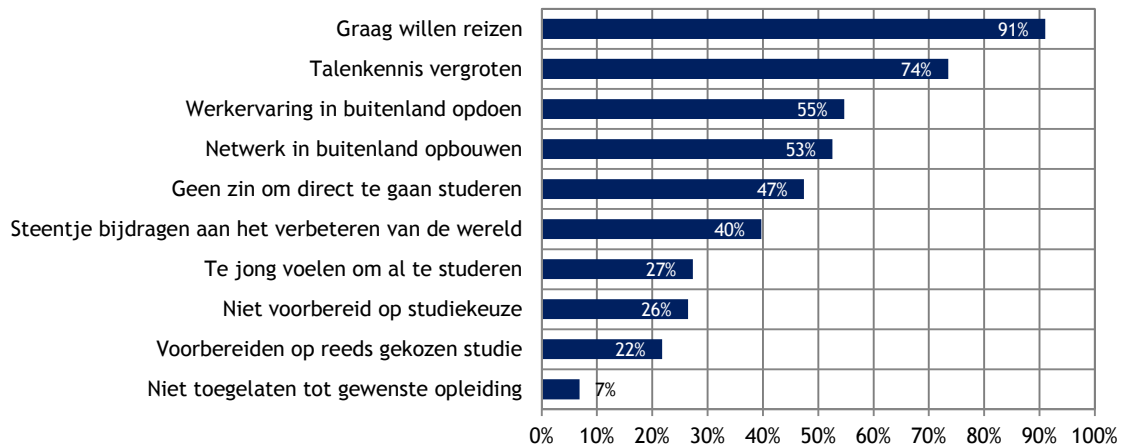
Belangrijkste motieven om te kiezen voor een bachelor in het buitenland zijn een internationale omgeving, het opbouwen van een buitenlands netwerk, profiteren van een betere onderwijskwaliteit in het buitenland en het vergroten van de talenkennis. Een tussenjaar in het buitenland wordt vooral gekozen voor het opdoen van reis- en werkervaring, het vergroten van de talenkennis en het opbouwen van een netwerk in het buitenland. Kennis en vaardigheden die men wil ontwikkelen met een verblijf in het buitenland zijn vooral het vergroten van de zelfstandigheid en taalvaardigheid. Waar bachelors vooral georiënteerd zijn op competenties die ten gunste komen aan hun studie en de voorbereiding op een (internationale) carrière, gaat het bij een tussenjaar in het buitenland meer om persoonlijke groei en het vergroten van interculturele competenties.

Voor de groep bevroegde scholieren en studenten die kiezen voor een *bachelor* in het buitenland zijn de belangrijkste motieven hiervoor het studeren in een internationale omgeving (70% vindt dit belangrijk tot zeer belangrijk) en het opbouwen van een netwerk in het buitenland (70%), op de voet gevolgd door het profiteren van een betere onderwijskwaliteit in het buitenland (67%) en het vergroten van de talenkennis (66%) (zie figuur 1). Gunstige financiële voorwaarden vormen voor ongeveer de helft (52%) van deze groep respondenten een (zeer) belangrijk motief om een bachelor in het buitenland te volgen.

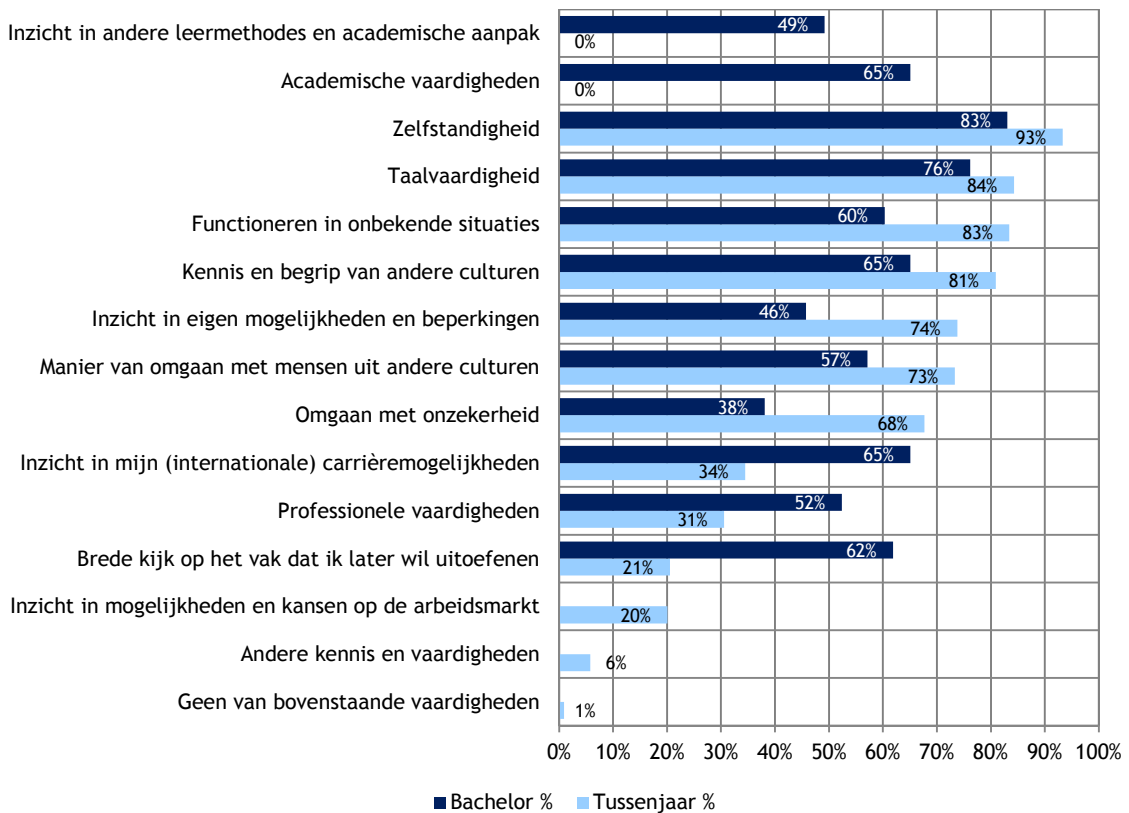
Figuur 1: Hoe belangrijk zijn onderstaande overwegingen bij de keuze om in het buitenland te gaan studeren? (BA) (alleen categorieën 4 en 5)

Wanneer scholieren kiezen voor een *tussenjaar* in het buitenland, is de belangrijkste reden hiervoor het opdoen van reiservaring: ruim negen van de tien scholieren geven aan dit een (zeer) belangrijk motief te vinden (zie figuur 2). Bijna drie kwart van degenen die opteren voor een tussenjaar, wil hiermee zijn of haar talenkennis vergroten (74% vindt dit belangrijk tot zeer belangrijk). Het opdoen van werkervaring c.q. het opbouwen van een netwerk in het buitenland vormen (zeer) belangrijke factoren voor iets meer dan de helft van de respondenten (respectievelijk 55% en 53%).

Figuur 2: Hoe belangrijk zijn onderstaande overwegingen bij de keuze om naar het buitenland te gaan? (TU) (alleen categorieën 4 en 5)

Met een bachelor of tussenjaar in het buitenland kunnen beide groepen jongeren specifieke kennis en vaardigheden opdoen. Gevraagd naar welke kennis en vaardigheden ze met een verblijf in het buitenland willen ontwikkelen, geeft een grote meerderheid aan dat ze hun zelfstandigheid en taalvaardigheid willen vergroten. Afgezien van deze belangrijkste drijfveren voor beide groepen zien we ook verschillen tussen de groep die een tussenjaar neemt en de groep die voor een bachelor naar het buitenland gaat (zie figuur 3). Voor de bachelorgroep geldt dat ze verhoudingsgewijs meer georiënteerd zijn op competenties die ten gunste komen aan hun studie en de voorbereiding op een (internationale) carrière, bijvoorbeeld het opdoen van academische (65%) en professionele vaardigheden (52%), het verkrijgen van inzicht in carrièremogelijkheden (65%) en een brede kijk op het door hen geambieerde vak (62%). Voor degenen die een tussenjaar verkiezen, draait een buitenlandverblijf meer om persoonlijke groei en het opdoen ofwel vergroten van interculturele competenties. Bijvoorbeeld het functioneren in onbekende situaties (83%), kennis en begrip van andere culturen opdoen (81%) en inzicht verkrijgen in eigen mogelijkheden en beperkingen (74%).

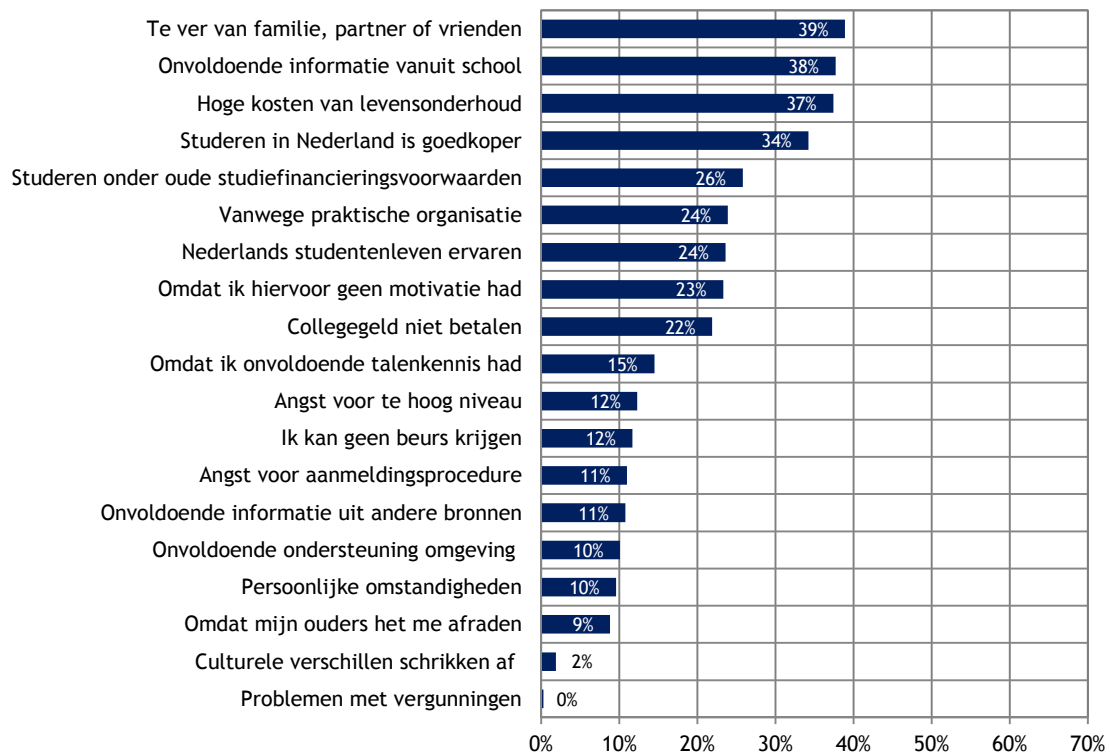
Figuur 3: Welke kennis en vaardigheden wil je in het buitenland ontwikkelen? (BA - TU)

4.2 Obstakels

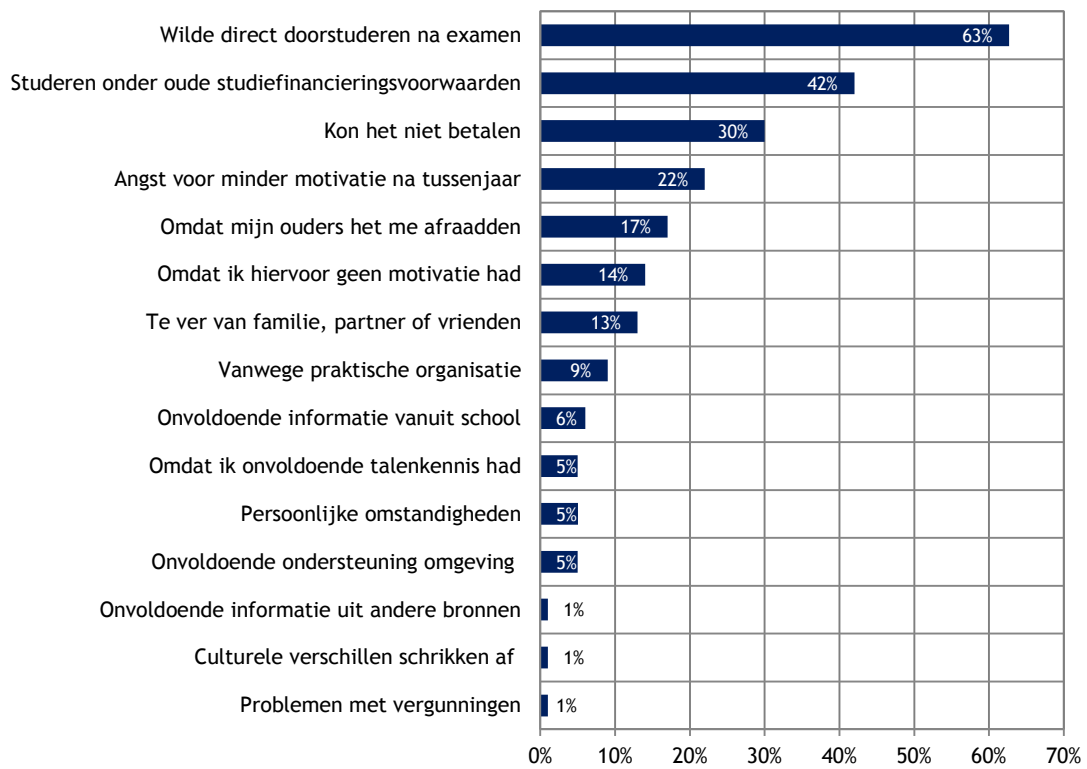
Grootste obstakels voor het volgen van een bachelor in het buitenland zijn de afstand van familie, partner of vrienden, het hebben van onvoldoende informatie vanuit de eigen school en financiële redenen. Meest genoemde redenen om af te zien van een tussenjaar in het buitenland zijn het direct willen doorstuderen na het examen, willen studeren onder oude studiefinancieringsvoorwaarden en de bekostiging (niet kunnen betalen van een tussenjaar).

Respondenten die *niet* kiezen voor een bachelor (figuur 4) of tussenjaar (figuur 5) in het buitenland is gevraagd naar hun motieven hiervoor. We zien hier geen grote uitschieters bij de antwoorden. Meest genoemde obstakels voor het volgen van een *bachelor* in het buitenland zijn de afstand van familie, partner of vrienden (39%), onvoldoende informatie vanuit de eigen school (38%) en financiële redenen (37%: hoge kosten van levensonderhoud; 34%: studeren in Nederland is goedkoper). Ongeveer een kwart geeft aan van een bachelor in het buitenland te hebben afgezien vanwege het willen studeren onder oude studiefinancieringsvoorwaarden, vanwege de praktische organisatie, het willen ervaren van het Nederlands studentenleven of een gebrek aan motivatie.

Een belangrijke reden om niet te kiezen voor een *tussenjaar* in het buitenland is het direct willen doorstuderen na het examen: voor 63 procent van de respondenten is dit het voornaamste obstakel. Daarnaast wilde 42 procent studeren onder oude studiefinancieringsvoorwaarden (vs. 26% van degenen die hebben afgezien van een bachelor in het buitenland) en kon dertig procent het niet betalen.

Figuur 4: Waarom kies je na je eindexamen niet voor een bachelor in het buitenland? (NB)

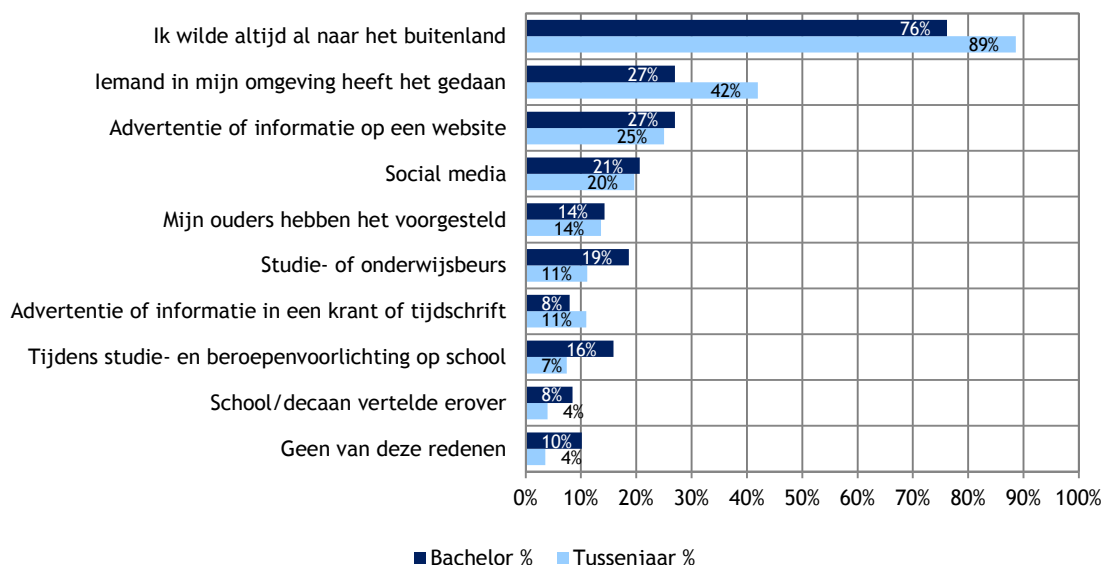

Figuur 5: Waarom kies je na je eindexamen niet voor een tussenjaar in het buitenland? (NB)

5 Omgeving

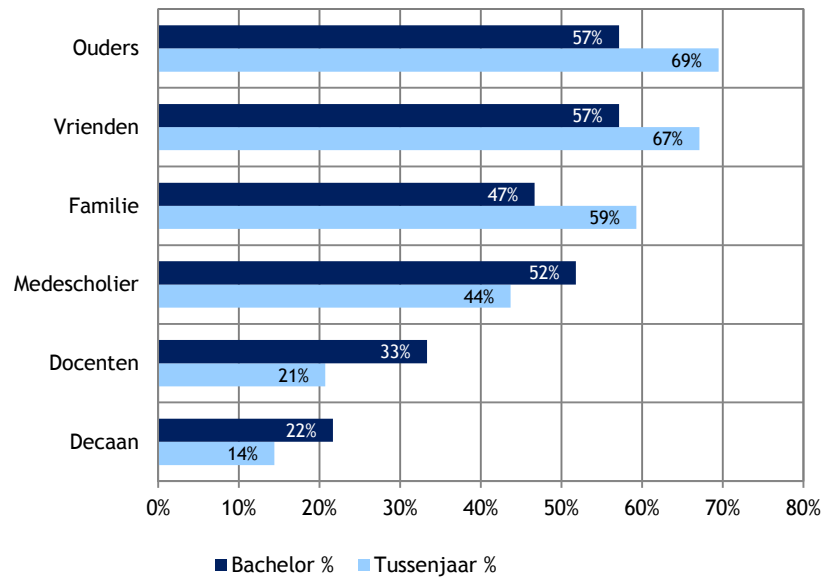
Jongeren die kiezen voor een bachelor of tussenjaar in het buitenland wilden vaak zelf altijd al naar het buitenland. Bij de keuze voor een tussenjaar speelt verder vooral de naaste omgeving een rol. De keuze voor een bachelor wordt meer nog dan door de naaste omgeving beïnvloed door advertenties/informatie op websites. Personen in de directe omgeving van scholieren en studenten die hen (zeer) aanmoedigen om naar het buitenland te gaan, zijn met name ouders en vrienden. Praktische steun komt vooral van de kant van de ouders. Ongeveer een kwart van de jongeren die voor een buitenlandse bachelor kiezen, geeft aan praktische steun te krijgen van decanen en docenten.

Bij de keuze voor een verblijf in het buitenland speelt de omgeving een niet onbelangrijke rol, zoals we ook al zagen in het voorgaande hoofdstuk. De voornaamste motivatie op dit vlak om te kiezen voor een bachelor of tussenjaar in het buitenland is evenwel dat men zelf altijd al naar het buitenland wilde (76% bachelor; 89% tussenjaar) (zie figuur 6). Op opvallend grote afstand volgen de overige factoren die de keuze voor het buitenland beïnvloeden. De tweede voornaamste 'beïnvloeder' bij de tussenjaargroep is het feit dat iemand in de omgeving het al gedaan heeft (42%). Ook bij de bachelorgroep speelt deze factor een rol, zij het een wat kleinere, net als advertenties of informatie op een website (beide 27%).

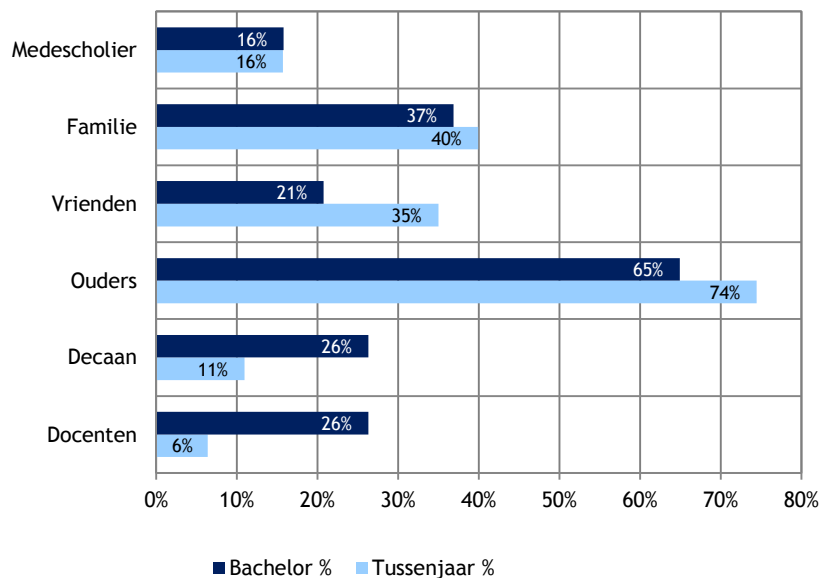
Figuur 6: In hoeverre spelen onderstaande personen of media een rol bij je keuze om naar het buitenland te gaan? (BA - TU) (alleen categorieën 4 en 5)

Personen in de directe omgeving van scholieren en studenten die hen (zeer) aanmoedigen om naar het buitenland te gaan, zijn met name ouders (57% bachelor; 69% tussenjaar) en vrienden (57% bachelor; 67% tussenjaar) (zie figuur 7). Degenen die kiezen voor een tussenjaar worden hierin wat vaker door familie (anders dan de ouders) aangemoedigd (47% bachelor; 59% tussenjaar), waar degenen die kiezen voor een bachelor in het buitenland zich iets vaker gestimuleerd voelen door medescholieren (52% bachelor; 44% tussenjaar). De respondenten van beide groepen voelen zich naar verhouding het minst aangemoedigd door hun docenten en decaanen.

Figuur 7: In welke mate moedigen onderstaande personen je aan om een bachelor in het buitenland te gaan doen? (BA - TU) (alleen categorieën 4 en 5)

De praktische ondersteuning (bijv. met het geven van informatie of hulp bij procedures) komt voor beide groepen van de kant van de ouders (65% bachelor; 74% tussenjaar) , gevolgd door de groep familie. Opvallend is het verschil tussen de groepen in het krijgen van praktische steun vanuit de kant van school: een kwart van de bachelors geeft aan praktisch steun te ontvangen van zowel de decaan als de docenten. Van de tussenjaargroep geeft slechts elf procent aan praktische steun te ontvangen van de decaan en zes procent van de docenten.

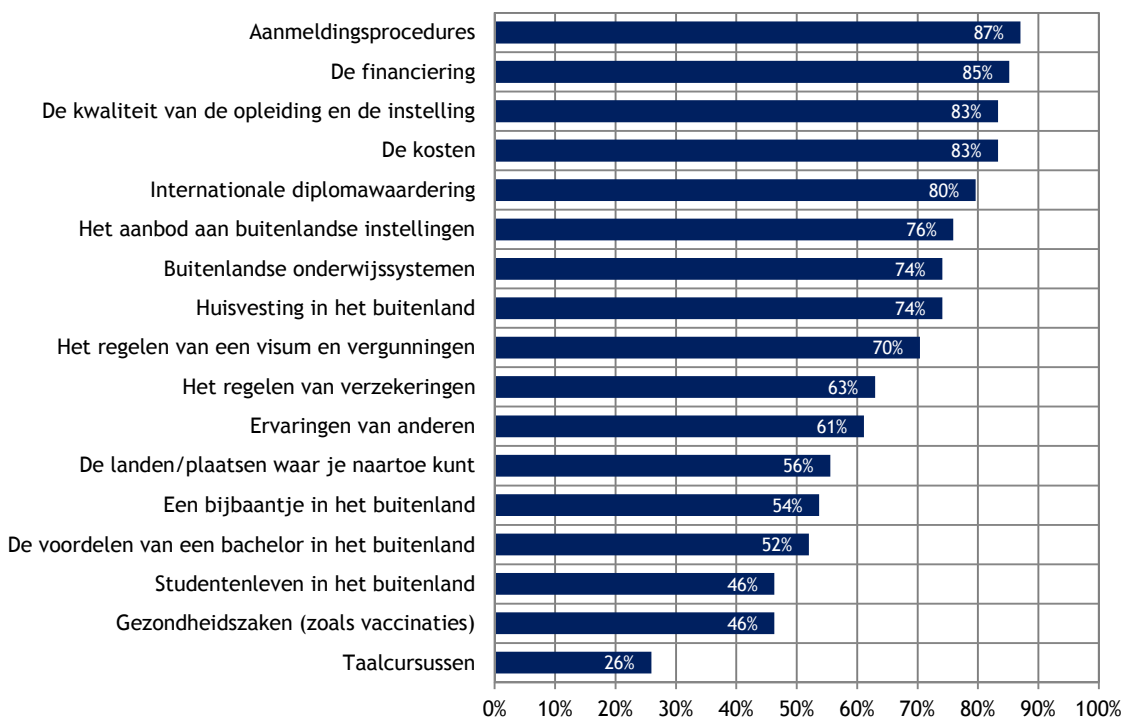
Figuur 8: In hoeverre word je praktisch ondersteund door onderstaande personen bij je keuze om een bachelor in het buitenland te gaan doen? (BA - TU) (alleen categorieën 4 en 5)

6 Informatievoorziening

6.1 Algemene informatievoorziening en -behoefte

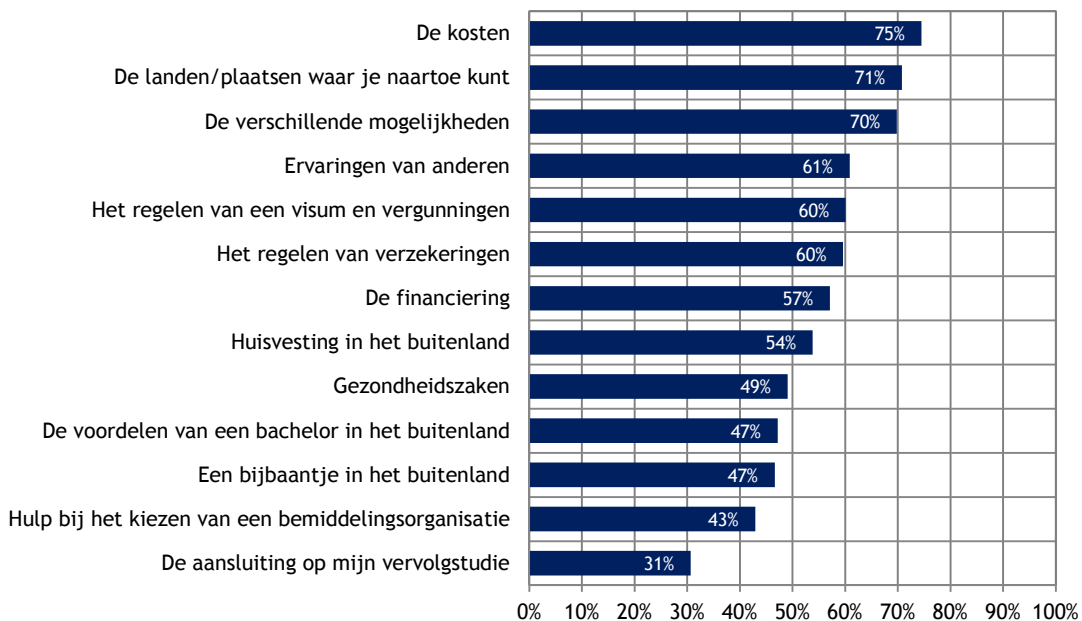
De informatiebehoefte blijkt zowel bij de bachelor- als de tussenjaargroep groot. De bachelors hebben met name behoefte aan informatie over de aanmeldingsprocedure, de tussenjaargroep over de kosten en landen waar je naar toe kunt. Internet is het meest gebruikte medium om informatie over een bachelor of tussenjaar in het buitenland te zoeken, gevolgd door personen in de omgeving en personen met ervaring. Twitter, advertenties en schoolkranten worden het minst geraadpleegd. Personen die mogelijk een bachelor in het buitenland willen volgen ontvangen het liefst informatie over de aanmeldprocedure en de mogelijkheden voor financiering. Personen die mogelijk een tussenjaar in het buitenland willen doen willen graag weten wat de kosten zijn en welke landen je kunt bezoeken. Kritiek op de gevonden informatie richt zich met name op de onvolledigheid en de onduidelijkheid van de gevonden informatie.

Er blijkt zowel bij de bachelor- als de tussenjaargroep veel behoefte te zijn aan informatievoorziening, zoals te zien is in figuur 9 en figuur 10. Deze behoeftes aan informatie lopen wel uiteen. Wanneer gekozen wordt voor een bachelor in het buitenland (figuur 9) bestaat er vooral (veel) behoefte aan informatie over de praktische zaken rondom het regelen van een studieverblijf in het buitenland en de kosten die daarmee gemoeid zijn: informatie over de aanmeldingsprocedures, de financiering, de kwaliteit van de betreffende opleiding/instelling, de bijbehorende kosten en de internationale diplomawaardering. Ook ontvangt zo'n drie kwart van deze groep graag informatie over de onderwijssystemen in het buitenland, het aanbod aan buitenlandse instellingen, het regelen van een visum en vergunningen en huisvesting in het buitenland.

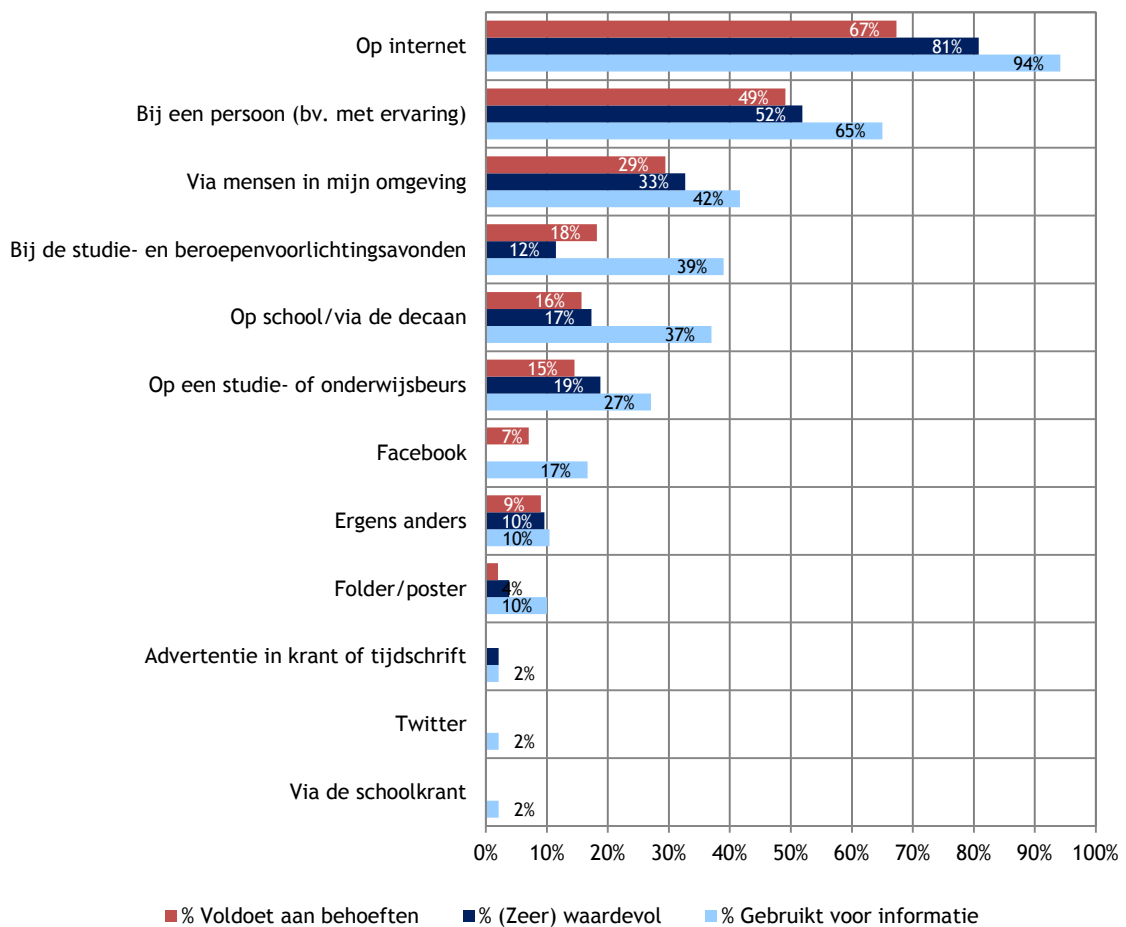
Figuur 9: Aan welke informatie over een bachelor heb je vooral behoefte? (BA) (alleen categorieën 4 en 5)

In het algemeen heeft de tussenjaargroep een iets minder grote informatiebehoefte dan de scholieren die kiezen voor een bachelor in het buitenland (figuur 10). Degenen die een tussenjaar prefereren, hebben vooral behoefte aan informatie over de kosten die gepaard gaan met een buitenlandverblijf (75%), de landen/plaatsen waar ze naartoe kunnen (71%) en de verschillende mogelijkheden voor een tussenjaar (bijv. vrijwilligerswerk, taalcursussen en dergelijke) (70%). Daarnaast hebben zes van de tien scholieren in deze groep behoefte aan kennis over ervaringen van anderen en het regelen van de benodigde papieren en verzekeringen.

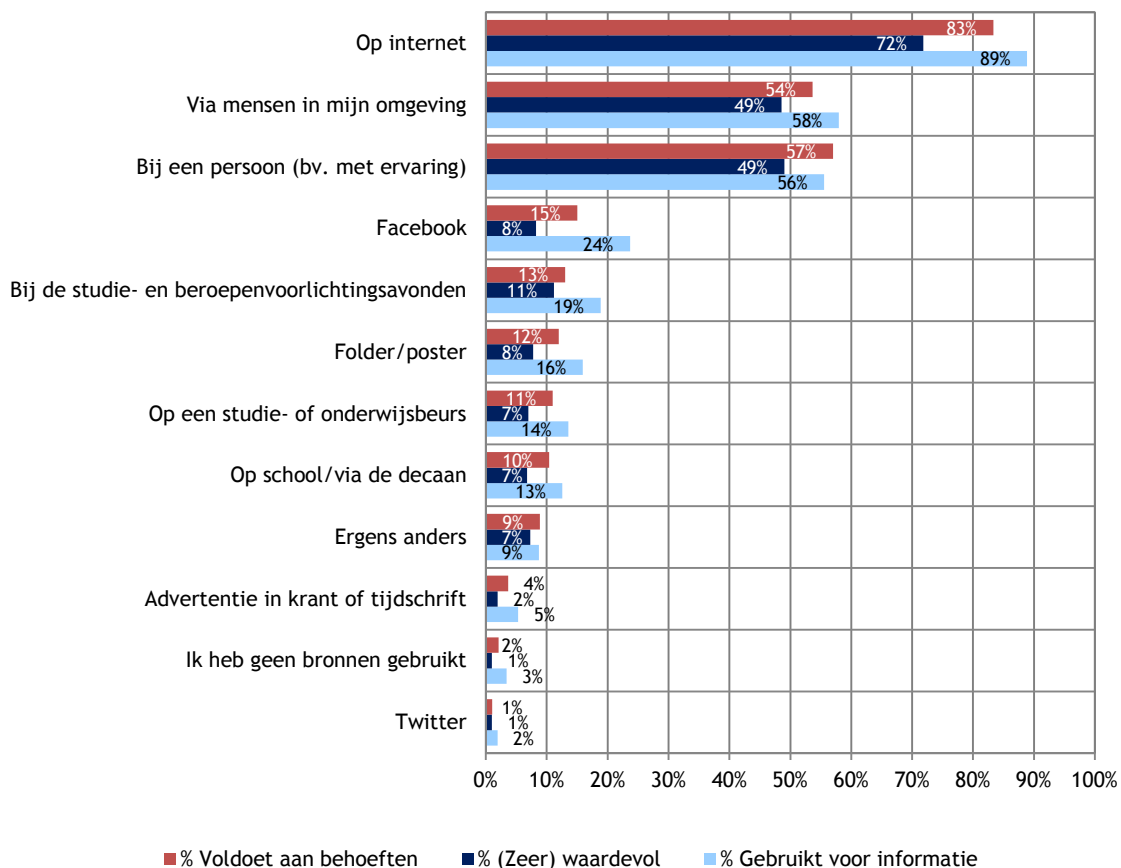
Figuur 10: Aan welke informatie over een tussenjaar heb je vooral behoefte? (TU) (alleen categorie 4 en 5)

Zoals weergegeven in figuur 11 is het internet verreweg de meest gebruikte informatiebron voor het zoeken van informatie over een bachelor in het buitenland; bijna alle respondenten maken hier gebruik van. Vier van de vijf respondenten in deze groep vinden het internet tevens (zeer) waardevol als bron; voor 67 procent voldoet het aan de behoeften. Naast internet fungeren vooral personen met bijvoorbeeld ervaring als informatiebron (65% gebruik). Ruim de helft ervaart hun informatie als (zeer) waardevol; iets minder respondenten zien hun behoefte aan informatie hiermee bevredigd (49%). Verder wordt voor informatie over bachelors in het buitenland gebruikgemaakt van mensen in de omgeving (42%) en studie- en beroepenvoorlichtingsavonden (39%). Opvallend is dat hoewel bijna één op de vijf jongeren aangeeft dat deze avonden voldoen aan de behoeften, slechts twaalf procent ze (zeer) waardevol vindt. Wat verder opvalt, is dat zeventien procent van de respondenten Facebook heeft gebruikt, maar dat dit medium als informatiebron door niemand als waardevol wordt beschouwd.

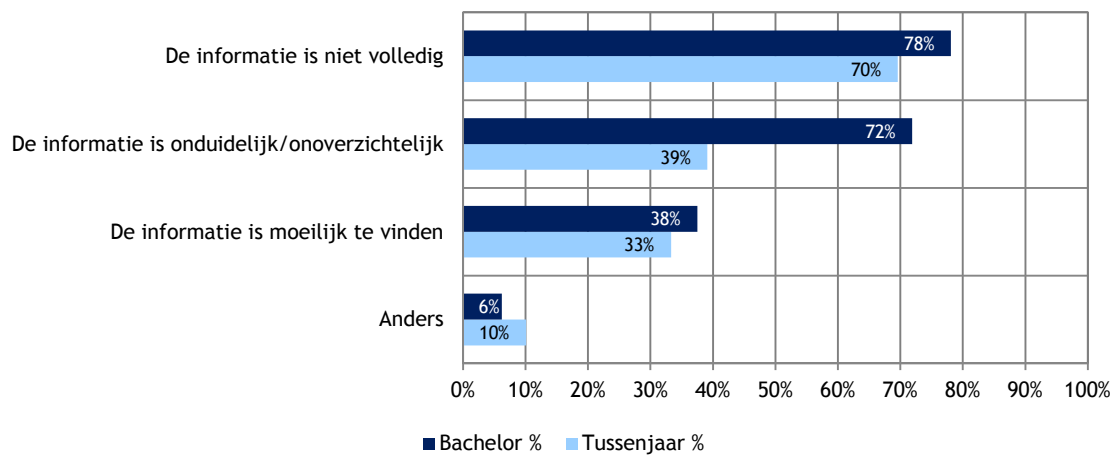
Figuur 11: Gebruikte informatiebronnen, waardering en voldoening bij bachelor in buitenland (Waar zoek je naar informatie over een bachelor in het buitenland? Hoe waardevol is die informatie? Voldoet de gevonden informatie aan je behoeften? - BA)

Ook voor het zoeken van informatie over een tussenjaar in het buitenland (figuur 12) wordt internet het meest geraadpleegd (89%). Volgens 83 procent van de respondenten voldoet deze informatie aan de behoeften en voor 72 procent is de op internet gevonden informatie (zeer) waardevol. Mensen in de omgeving worden iets vaker als informatiebron gebruikt (58%) dan andere personen (56%); in ongeveer de helft van de gevallen was de informatie afkomstig van personen ook waardevol. Bijna een kwart geeft aan Facebook als bron te gebruiken; slechts acht procent vindt deze informatie (zeer) waardevol.

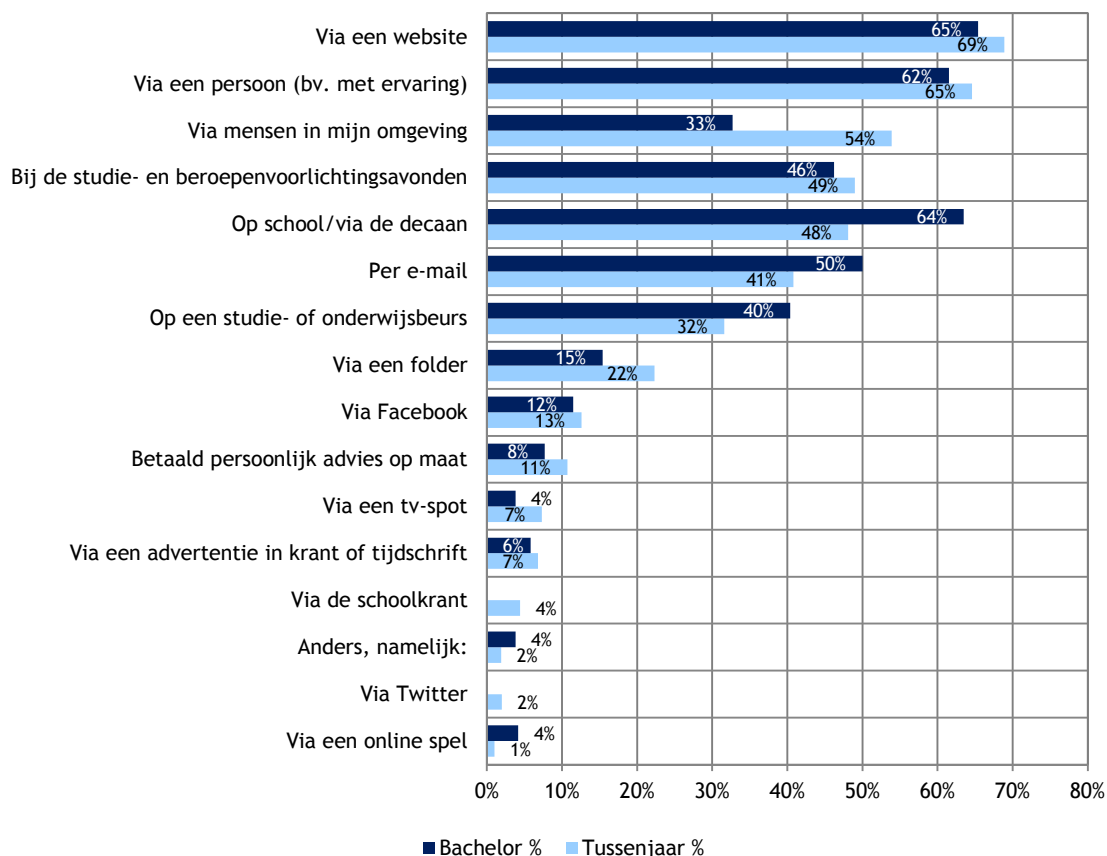
Figuur 12: Gebruikte informatiebronnen, waardering en voldoening bij tussenjaar in buitenland (Waar zoek je naar informatie over een tussenjaar in het buitenland? Hoe waardevol is die informatie? Voldoet de gevonden informatie aan je behoeften? - TU)

Wanneer informatie niet aan de behoeften voldeed, is gevraagd naar de reden(en) hiervoor (zie figuur 13). Een meerderheid geeft aan dat de informatie niet volledig was (78% bachelor; 70% tussenjaar). Informatie over bachelors in het buitenland wordt daarnaast vaak onduidelijk of onoverzichtelijk gevonden (72%). Voor informatie over een tussenjaar in het buitenland geldt dit in bijna veertig procent van de gevallen.

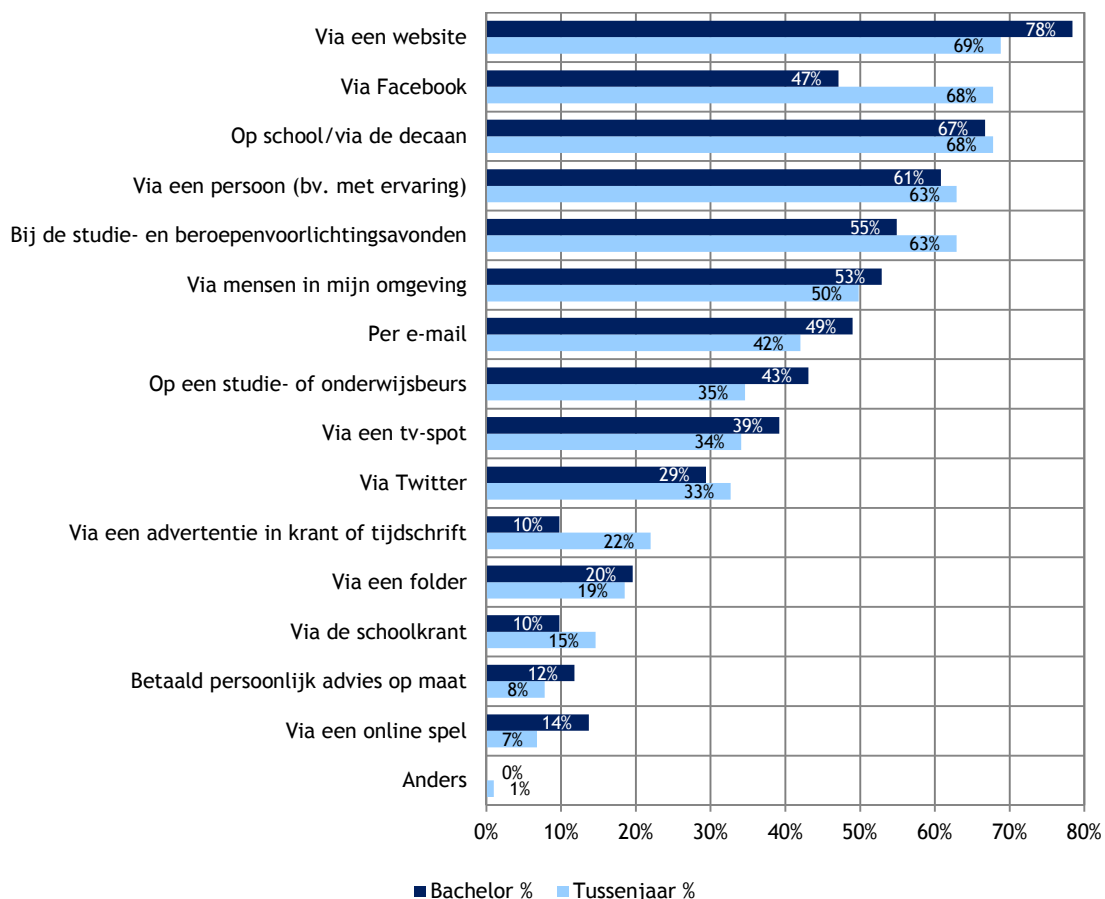
Figuur 13: Waarom voldoet de gevonden informatie niet aan je behoeften? (BA - TU)

In figuur 14 is weergegeven op welke wijze respondenten het liefst informatie over een bachelor of tussenjaar in het buitenland ontvangen. Een ruime meerderheid geeft de voorkeur aan informatie via een website of via een persoon. Van degenen die kiezen voor een bachelor in het buitenland, ontvangt 64 procent graag informatie via de school/decaan (tegenover 48% tussenjaar). Wanneer jongeren voor een tussenjaar kiezen, wenden ze zich voor informatie juist graag tot iemand in hun omgeving (54%). Verder maakt men graag gebruik van studie- en beroepenvoorlichtingsavonden (46% bachelor; 49% tussenjaar), studie- of onderwijsbeurzen (40% bachelor; 32% tussenjaar) en van informatie via e-mail (50% bachelor; 41% tussenjaar).

Figuur 14: Hoe zou je het liefst informatie ontvangen over een bachelor/tussenjaar in het buitenland? (BA - TU)

Aanvullend is gevraagd hoe de respondenten denken dat jongeren het best bereikt kunnen worden met informatie over een bachelor of tussenjaar in het buitenland (zie figuur 15). Hun inschatting is dat dit het best kan via een website; met name de bachelorgroep is die mening toegedaan (78%, tegenover 69% tussenjaar). Als het om informatie over een tussenjaar gaat, wordt Facebook veel genoemd (68%, tegenover 47% bachelor). Gezien het feit dat Facebook in de praktijk door beide groepen beduidend minder vaak wordt gebruikt en vooral de toegevoegde waarde ervan weinig wordt gezien, is dit een vrij opvallende uitkomst. Veel genoemd door beide groepen (maar met name de tussenjaargroep) zijn verder informatie via school/decaan, via een persoon met bijvoorbeeld ervaring of via studie-/beroepenvoorlichtingsavonden.

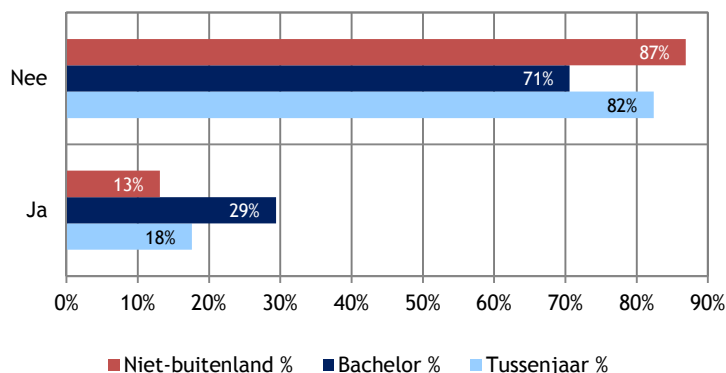

Figuur 15: Hoe denk je dat jongeren het best bereikt kunnen worden met informatie over een bachelor/tussenjaar in het buitenland? (BA - TU)

6.2 Kennis en tevredenheid WilWeg

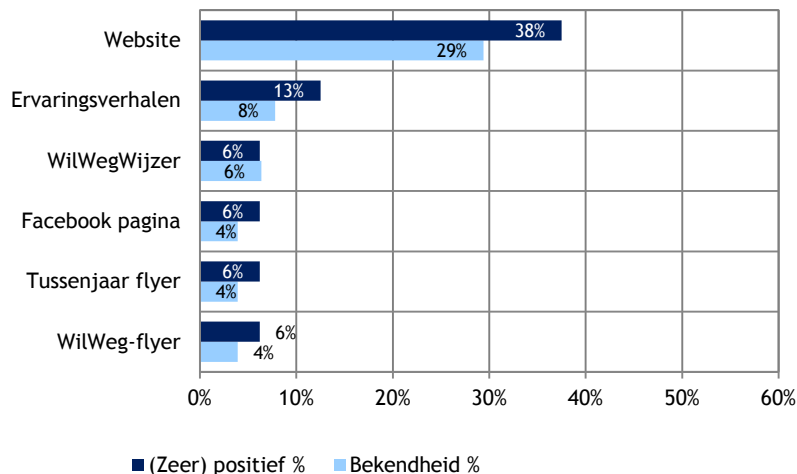
De respondenten die bekend zijn met WilWeg (28% bachelor; 16% tussenjaar) kennen met name de website, die tevens positief beoordeeld wordt. Het merendeel van deze groep heeft de website ook bezocht; meestal komen zij daar terecht via een zoekmachine of worden erop gewezen door school of de decaan. De website werd door de respondenten die mogelijk een bachelor in het buitenland gaan doen met name bezocht voor informatie over de kosten en de financiering. Voor respondenten die een tussenjaar willen volgen, was informatie over de verschillende mogelijkheden en informatie over de landen waar je naartoe kunt het belangrijkste. De website wordt met name als informatief gekenmerkt, hij heeft minder geholpen bij het nemen van een beslissing. WilWeg.nl zou door het merendeel van de respondenten worden aanbevolen bij (andere) scholieren.

Het grootste deel van de respondenten is niet bekend met WilWeg, zo is te zien in figuur 16. Echter, wanneer we in gedachte houden dat ongeveer tien procent van de studenten internationale ervaring opdoet, is de bekendheid van WilWeg helemaal niet slecht. Een andere verklaring voor het 'lage' percentage kan zijn dat WilWeg zich tot nu toe voornamelijk heeft geconcentreerd op studenten die al aan een Nederlandse hogeronderwijsinstelling studeren en in het kader van hun opleiding naar het buitenland willen; het Nederlandse hoger onderwijs is een belangrijke stakeholder van WilWeg. Vooral de respondenten uit de niet-buitenlandgroep zijn niet bekend met de dienst van EP-Nuffic (87%). De bachelors zijn vaker bekend met WilWeg: 29 procent van deze groep geeft aan WilWeg te kennen.

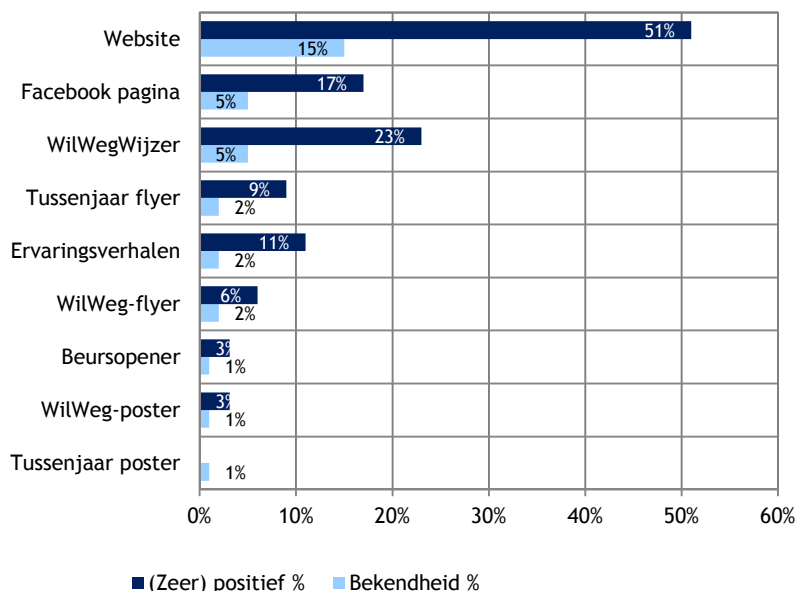
Figuur 16: Ben je bekend met de titel 'WilWeg' (BA - TU - NB)

De website is bij de respondenten die een bachelor prefereren (figuur 17) het bekendste informatiemiddel en wordt naar verhouding het beste beoordeeld: bijna vier van de tien gebruikers van de website (38%) zijn positief tot zeer positief over dit informatiemiddel van WilWeg. Niettemin zou het goed zijn als dit percentage hoger zou liggen. Verder valt op dat slechts een klein percentage van de bachelors aangeeft bekend te zijn met de ervaringsverhalen, terwijl deze wel positief beoordeeld worden.

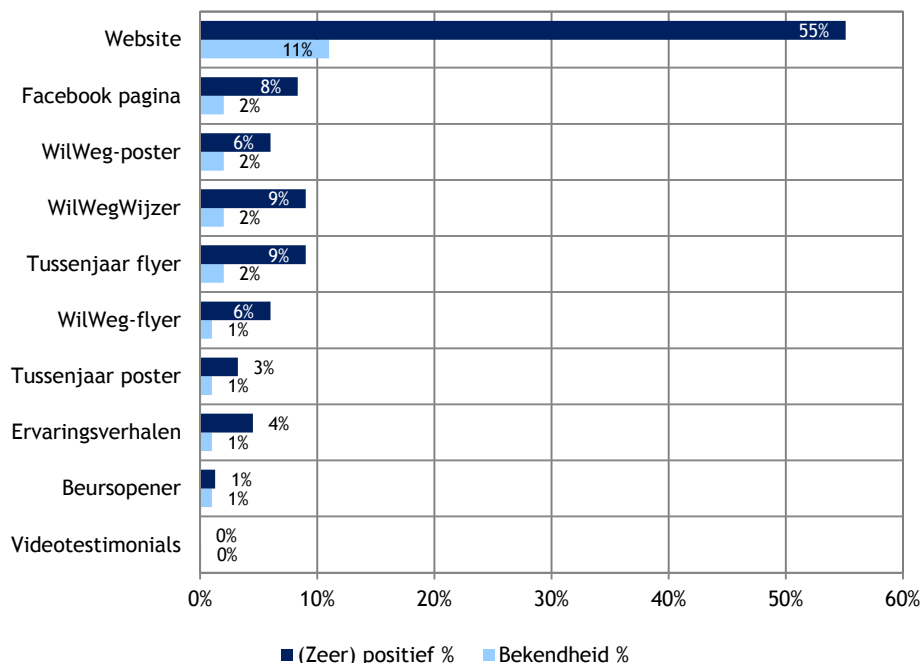
Figuur 17: Bekendheid met WilWeg-middelen en beoordeling bij bachelor in buitenland (Welke WilWeg-informatiemiddelen ken je? Hoe beoordeel je deze informatie? - BA)

Ook bij de respondenten die een tussenjaar overwegen, is de website het bekendste informatiemiddel (figuur 18). In vergelijking met de bachelors is de website bij de tussenjaargroep veel minder bekend (15% ten opzichte van 29% van de bachelors). Ze zijn wel tevreden over de website: iets meer dan de helft van de gebruikers van de tussenjaargroep is hier positief tot zeer positief over. De WilWegWijzer is een middel dat niet vaak gebruikt wordt door de respondenten die een tussenjaar overwegen, maar wel door bijna een kwart van de gebruikers (23%) positief beoordeeld wordt.

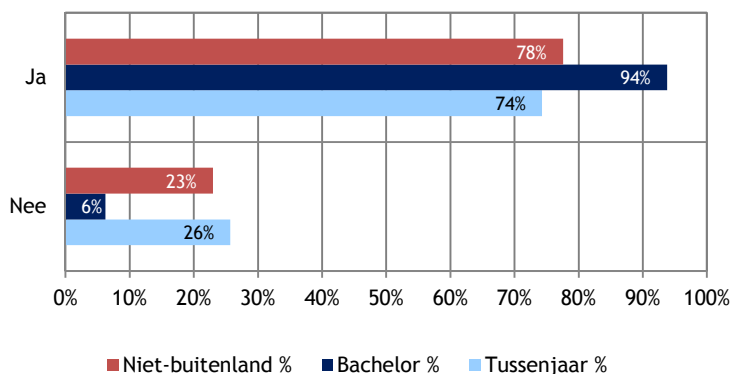
Figuur 18: Bekendheid met WilWeg-middelen en beoordeling bij tussenjaar in buitenland (Welke WilWeg-informatiemiddelen ken je? Hoe beoordeel je deze informatie? - TU)

De bekendheid van de verschillende informatiemiddelen van WilWeg bij de groep respondenten die hebben aangegeven niet naar het buitenland te willen gaan is laag, zo is te zien in figuur 19. Ook hier is de website naar verhouding het bekendst, al kent slechts elf procent van de groep niet-buitenland dit informatiemiddel. Evenals bij de bachelor- en tussenjaar-respondenten wordt de website hier positief beoordeeld.

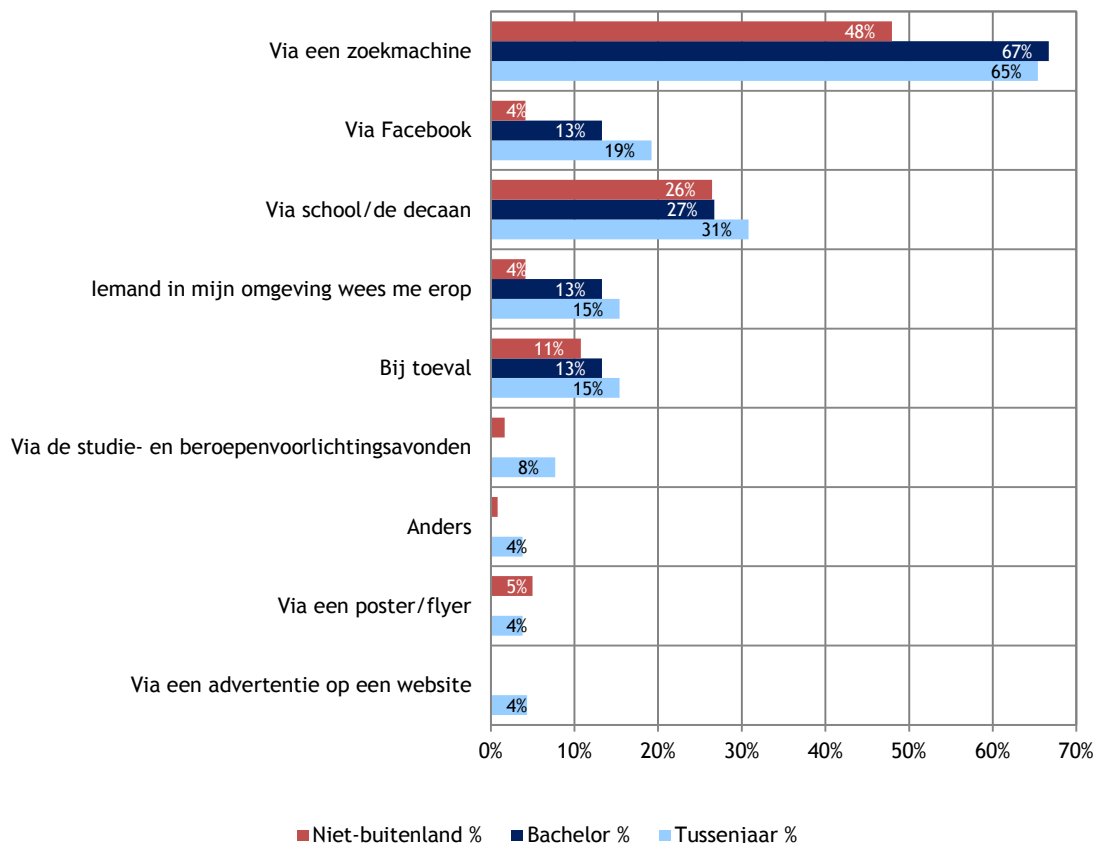
Figuur 19: Bekendheid met WilWeg-middelen en beoordeling bij groep niet-buitenland (Welke WilWeg-informatiemiddelen ken je? Hoe beoordeel je deze informatie? - NB)

Een ruime meerderheid van de respondenten die WilWeg kennen hebben de website bezocht (figuur 20). Vooral respondenten die mogelijk een bachelor in het buitenland gaan doen, lijken hun weg goed te kunnen vinden naar de website van WilWeg. Opvallend is dat het percentage dat de website bezocht heeft bij de niet-buitenlandgroep iets hoger ligt dan bij de respondenten die een tussenjaar in het buitenland overwegen.

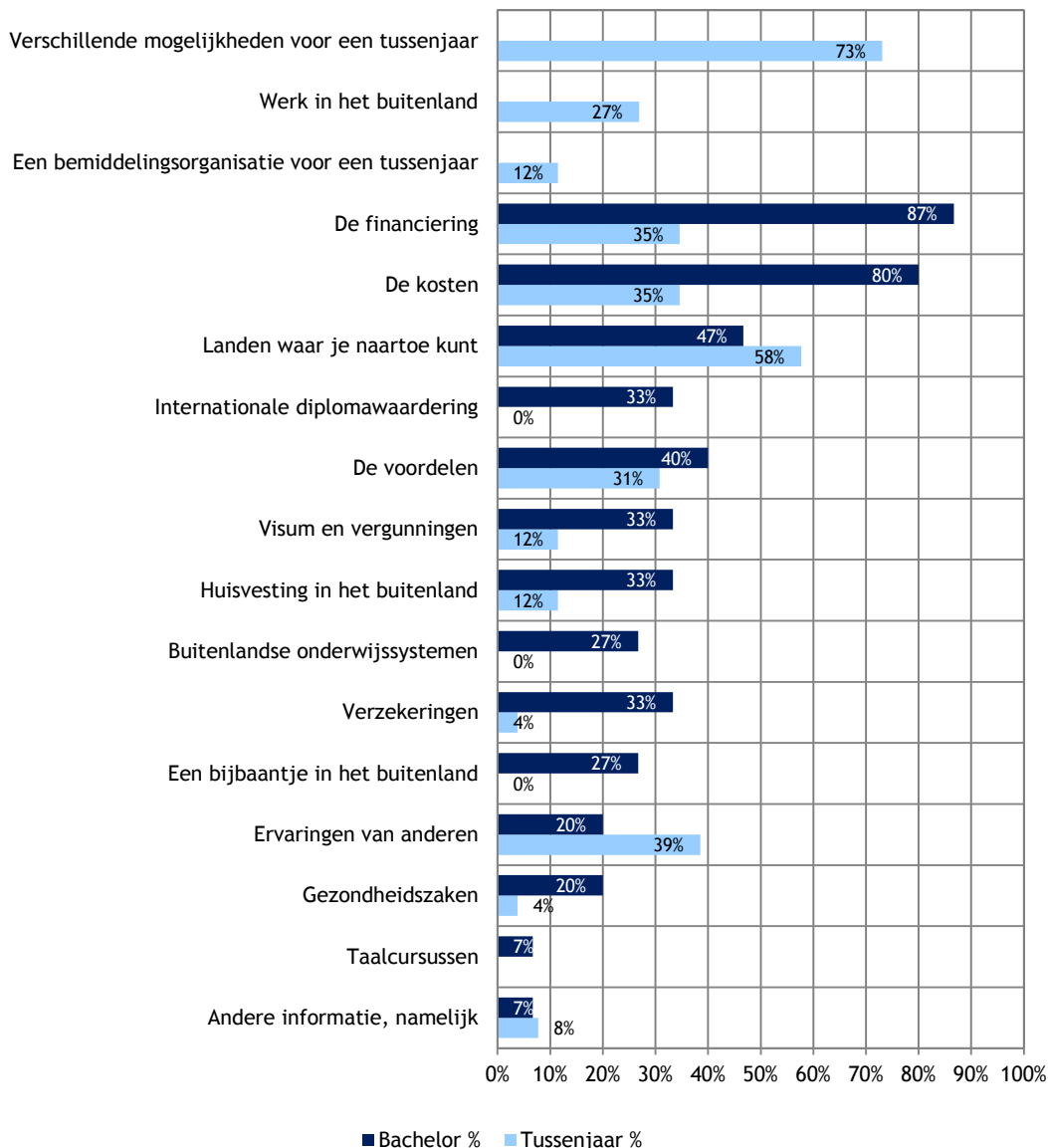
Figuur 20: Heb je ooit de WilWeg-website bezocht? (BA - TU - NB)

De respondenten zijn veelal via een zoekmachine (bijv. Google) op de website van WilWeg terechtgekomen. Een ruime meerderheid van de bachelor- en tussenjaargroep geeft dit als belangrijkste bron aan (resp. 67% en 65%), van de niet-buitenlandgroep komt net iets minder dan de helft via een zoekmachine op de website terecht (48%). Ruim een kwart van de respondenten komt via school of de decaan op de website terecht. Opvallend is het relatief hoge percentage respondenten van de tussenjaargroep die via Facebook binnenkomen. Negentien procent van deze groep komt via Facebook op de website van WilWeg terecht, terwijl de bachelors en niet-buitenlandgroep dit met respectievelijk dertien en vier procent als bron noemen. De posters en flyers en de advertenties lijken niet heel veel effect te hebben: een zeer laag percentage van de respondenten geeft aan via deze media op de website terecht te zijn gekomen.

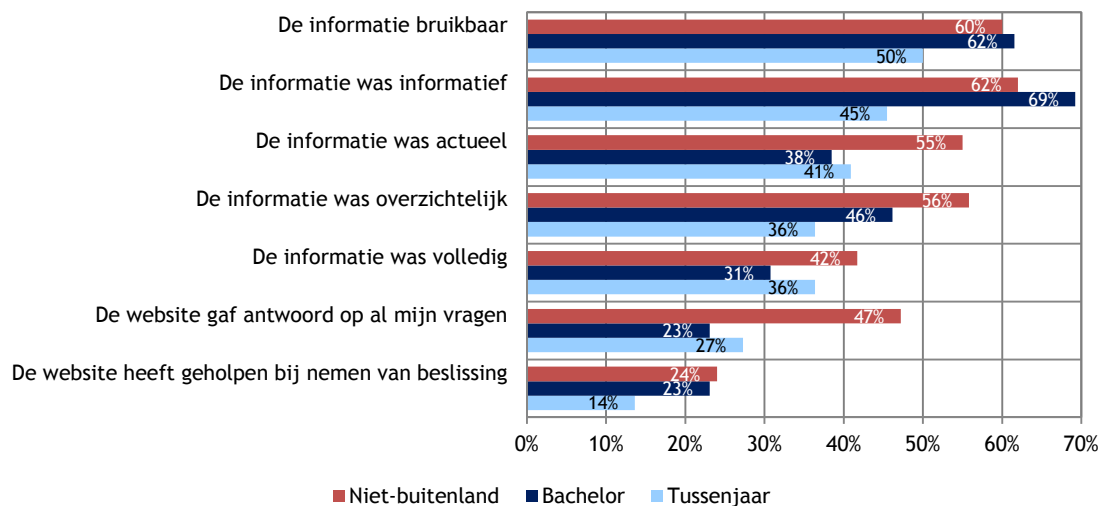
Figuur 21: Hoe kwam je op de website van WilWeg terecht? (BA - TU - NB)

De respondenten is gevraagd naar welke informatie ze op zoek waren toen ze de website van WilWeg bezochten (figuur 22). Van de respondenten die een tussenjaar overwegen, geeft een ruime meerderheid aan op zoek te zijn geweest naar informatie over de verschillende mogelijkheden van een tussenjaar. Ruim de helft van de respondenten zegt op zoek te zijn geweest naar informatie over de verschillende landen waar je naartoe kunt. De bachelorgroep is vooral op zoek naar informatie over de verschillende financieringsmogelijkheden (87%) en de kosten (80%). Opvallend in onderstaande figuur is dat de informatiebehoefte van de tussenjaar- en bachelorgroep erg uiteenloopt. Alleen bij de items 'informatie over landen waar je naartoe kunt' en 'de voordelen van een verblijf in het buitenland' liggen de groepen dicht bij elkaar. Bij alle andere items zijn er grotere verschillen tussen de bachelors en tussenjaargroep.

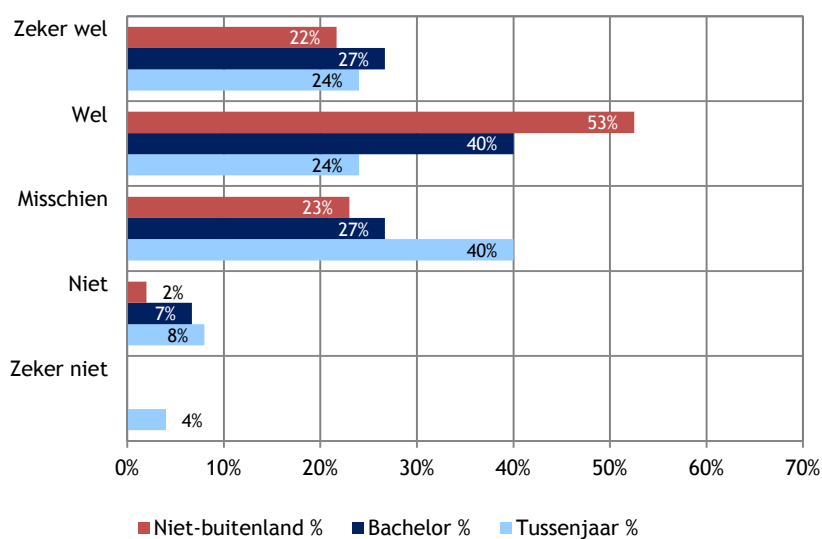
Figuur 22: Ik bezocht de WilWeg-website tijdens voorbereiding voor informatie over... (BA - TU)

De respondenten die de website bezochten zijn het meest tevreden over de mate waarin deze informatief is. Een ruime meerderheid van de bachelors en niet-buitenlandgroep is hier (zeer) tevreden over. De tussenjaargroep is met 45 procent iets minder tevreden. De respondenten die niet naar het buitenland willen gaan zijn over het algemeen wat tevredener dan de andere twee groepen. Zo geeft bijvoorbeeld 55 procent van de niet-buitenlandgroep aan dat de website actueel is, terwijl dat bij de bachelor- en tussenjaargroep respectievelijk 38 procent en 41 procent is. Opvallend is ook het verschil bij het item 'de website gaf antwoord op al mijn vragen'. Bijna de helft (47%) van de niet-buitenlandgroep is het hier (zeer) mee eens ten opzichte van 23 procent van de bachelors en 27 procent van de tussenjaargroep.

Figuur 23: In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen? (BA - TU - NB) (alleen categorieën 4 en 5)

Meer dan de helft van de respondenten zou de website wel aanraden bij andere scholieren. Opvallend is dat met name de respondenten die niet naar het buitenland willen gaan de website zouden aanraden (totaal 75%). Met name de kandidaten voor een tussenjaar twijfelen het meest met 40 procent. Ook de groep die de website niet zou aanraden is het grootst bij de tussenjaargroep: twaalf procent.

Figuur 24: Zou je de WilWeg-website bij andere scholieren aanraden die van plan zijn om naar het buitenland te gaan? (BA - TU - NB)

7 Studentprofielen

ResearchNed gebruikt in haar onderzoeken regelmatig de door het NIPO ontwikkelde schaal 'studentprofielen'. Deze schaal geeft meer inzicht in het type scholier of student waar men mee te maken heeft. Met name in de communicatie richting de doelgroep is dit erg relevant, aangezien men met deze informatie over de profielen beter weet hoe te communiceren met deze groepen.

De profielen houden het volgende in:

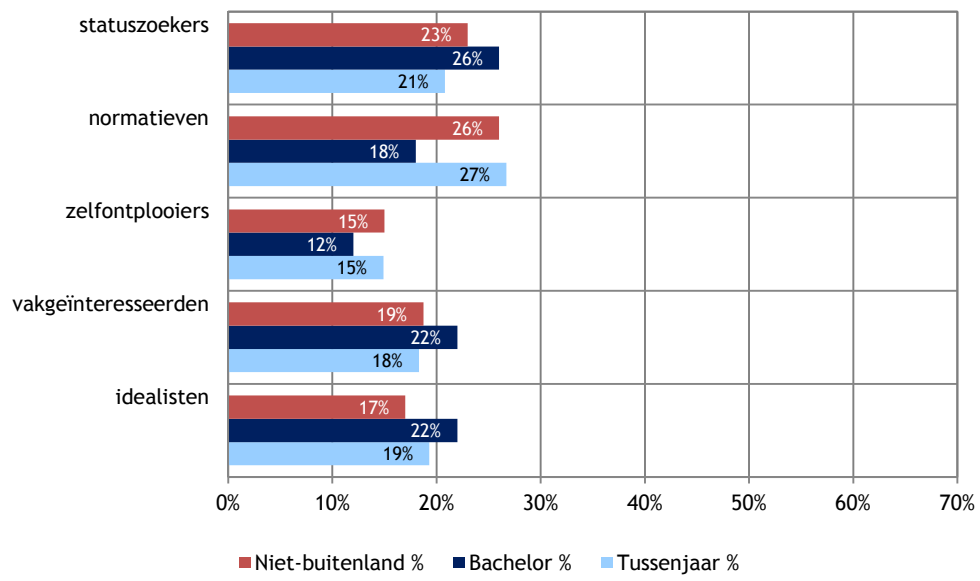
- Idealisten zijn intrinsiek gemotiveerde studenten voor wie de studie een uitdaging is, en zien het als een kans op het verder ontplooiën van zichzelf en de maatschappij.
- Vakgeïnteresseerden zijn toegewijde studenten die intrinsiek gemotiveerde zijn voor een bepaald vak, wat vaak verbonden is aan een hobby en studeren om nog meer kennis hierover te vergaren.
- Zelfontplooiers zijn studenten voor wie studeren een doel op zich is, zij voelen een innerlijke behoefte aan zelfontwikkeling en het opdoen van kennis.
- Normatieven zijn extrinsiek gemotiveerd en studeren omdat het hoort volgens hun sociale omgeving of de maatschappij, zij vinden studeren niet echt leuk maar weten dat het hen betere kansen in de toekomst biedt, wat hen een veilig gevoel geeft.
- Statuszoekers zijn extrinsiek gemotiveerd en zien studeren als een instrument voor het bereiken van een gouden toekomst met aanzien, status en geld.

De studentprofielen zijn ook in deze WilWeg-vragenlijst gebruikt; resultaten hiervan zijn weergegeven in figuur 25. De vraag is toegevoegd zodat de informatie gebruikt zou kunnen worden in de communicatie met scholieren en studenten: met een idealist communiceer je anders dan met een normatieve student. Wat direct opvalt wanneer we naar de resultaten kijken, is dat er geen grote uitschieters bij zitten. Op een paar kleine verschillen na zijn de groepen redelijk gelijk verdeeld over de profielen. Dit betekent dat er aan de hand van de verschillende profielen geen duidelijk onderscheid te maken is in de manier van communiceren met de doelgroep, al vallen alles tezamen genomen iets meer respondenten in het profiel Normatieven.

De respondenten die mogelijk een bachelor in het buitenland gaan doen, vallen voor een kwart (26%) in het profiel van Statuszoekers en iets kleiner deel valt binnen het profiel van de Vakgeïnteresseerden (22%). Het laagst scoort deze groep op het profiel Zelfontplooiers (12%).

Iets meer dan een kwart (27%) van de respondenten die mogelijk een tussenjaar in het buitenland willen gaan doen, valt onder de noemer Normatieven. De kleinste groep (15%) past binnen het profiel Zelfontplooiers.

Van de respondenten die hebben aangegeven niet naar het buitenland te gaan, valt een kwart in het profiel Normatieven en een iets kleiner deel binnen de Statuszoekers. Ook in deze groep is het laagste percentage een Zelfontplooiër.

Figuur 25: Studentprofielen

8 Conclusie en aanbevelingen

Motieven en obstakels

Voor de bachelors zijn de belangrijkste motieven om te kiezen voor een bachelor in het buitenland een internationale omgeving, het opbouwen van een buitenlands netwerk, het vergroten van de talenkennis en het profiteren van een betere onderwijskwaliteit in het buitenland. Een tussenjaar in het buitenland wordt vooral gekozen voor het opdoen van reis- en werkervaring, het vergroten van de talenkennis en het opbouwen van een netwerk in het buitenland. Waar bachelors bij het opdoen van kennis en vaardigheden in het buitenland vooral georiënteerd zijn op competenties die ten gunste komen aan hun studie en de voorbereiding op een (internationale) carrière, gaat het bij een tussenjaar in het buitenland meer om persoonlijke groei en het vergroten van interculturele competenties.

Redenen om niet in het buitenland te gaan studeren, zijn met name de afstand van familie, partner of vrienden en het hebben van onvoldoende informatie vanuit de eigen school. Meest genoemde redenen om af te zien van een tussenjaar in het buitenland zijn het direct willen doorstuderen na het examen, willen studeren onder oude studiefinancieringsvoorwaarden en de bekostiging (niet kunnen betalen van een tussenjaar).

- Probeer de obstakels waar je als EP-Nuffic invloed op hebt zoveel mogelijk weg te nemen bij de doelgroep. Onvoldoende communicatie vanuit school is hier een duidelijk voorbeeld van. Ondersteun als EP-Nuffic waar mogelijk de scholen in de voorlichting aan scholieren. Een ander obstakel dat wellicht weggenomen kan worden, is het direct door willen studeren. In de communicatie kan worden benadrukt (voor zover dit al niet gebeurt) wat de voordelen zijn van een tussenjaar of bachelor in het buitenland.

Ondersteuning

Jongeren die kiezen voor een bachelor of tussenjaar in het buitenland wilden vaak zelf altijd al naar het buitenland. De naaste omgeving en advertenties en informatie op websites speelden daarnaast ook een rol in het maken van een keuze. Met name ouders en vrienden moedigen de respondenten aan om naar het buitenland te gaan. De praktische steun komt vooral van de kant van de ouders. Een opvallende conclusie is dat over het geheel bekeken de rol van de docenten en decanen in het keuzeproces beperkt is, met name bij de tussenjaargroep.

- Versterk de communicatie met de scholen. Zij staan erg dicht bij de scholieren en zijn een goed kanaal om de scholieren voor te lichten, informatie te geven en te ondersteunen in hun keuzeproces.

Informatievoorziening

De informatiebehoefte is zowel bij de bachelor- als de tussenjaargroep groot. De informatiebehoefte richt zich met name op de praktische zaken. De bachelors hebben met name behoefte aan informatie over de aanmeldprocedure en de mogelijkheden voor financiering, de tussenjaargroep aan informatie over de kosten en landen waar je naartoe kunt. Internet is het meest gebruikte en best beoordeelde medium om informatie over een bachelor of tussenjaar in het buitenland te zoeken, gevolgd door personen in de omgeving en personen met ervaring. Bij een aantal bronnen (studie- en beroepenvoorlichtingsavonden, Facebook en de school/decaan) bestaat er een discrepantie tussen de mate waarin een bron geraadpleegd is en de waardering: de bron wordt positief beoordeeld terwijl er weinig mensen gebruik van maken. Twitter, advertenties en schoolkranten worden het minst geraadpleegd. Kritiek op de gevonden informatie richt zich met name op de onvolledigheid en de onduidelijkheid van de gevonden informatie. Men zou naast een website, personen met ervaring en mensen in de omgeving ook graag informatie ontvangen via school/decaan en de studie- en beroepenvoorlichtingsavonden.

- Steek energie is het optimaliseren van het informeren van de scholieren via school/decaan en de studie- en beroepenvoorlichtingsavonden. Beide bronnen worden aangegeven als gewenste informatiebron, maar worden weinig gebruikt en door met name de bachelorgroep niet heel positief beoordeeld.

Hoewel het merendeel van de respondenten niet bekend is met WilWeg, is het percentage dat ermee bekend is in vergelijking met het aantal studenten dat daadwerkelijk naar het buitenland gaat heel aardig. De website van WilWeg is het bekendste informatiemiddel en wordt positief beoordeeld. Men komt veelal via een zoekmachine op de website terecht of wordt erop gewezen door school of de decaan. De bachelorgroep bezoekt de website met name om informatie te verkrijgen over de kosten en de financiering van een bachelor in het buitenland. Voor respondenten die een tussenjaar willen volgen is informatie over de verschillende mogelijkheden en informatie over de landen die men kan bezoeken het belangrijkste. De website wordt met name als informatief gekenmerkt, hij heeft minder geholpen bij het nemen van een beslissing. WilWeg.nl zou door het merendeel van de respondenten worden aanbevolen bij (andere) scholieren.

- Steek minder tijd en middelen in ‘aanvoeren’ richting WilWeg die weinig gebruikt worden, zoals posters en advertenties op de website en gebruik dit om het contact met scholen te intensiveren.
- Zet informatiemiddelen van WilWeg die goed beoordeeld worden maar in verhouding weinig worden gebruikt, meer in de spotlight. Bijvoorbeeld de ervaringsverhalen, de Facebook-pagina van WilWeg en de WilWegWijzer.
- Verricht nader onderzoek naar de behoeftes van de doelgroep (scholieren en studenten die naar het buitenland willen) als het gaat om de invulling van en de informatie op de website. Achterhaal deze informatie bijvoorbeeld door middel van een focusgroep. Wellicht kunnen de antwoorden op open vragen in de bijlagen bij dit rapport ook inzicht bieden.

Tot slot willen we in deze conclusie aandacht besteden aan het beantwoorden van de hoofdvraag:

Hoe kan de WilWeg-doelgroep scholieren optimaal worden geïnformeerd over studie of tussenjaar in het buitenland, zodat zij goed ondersteund worden tijdens hun voorbereiding?

De website WilWeg.nl is op zich al een goed middel om scholieren te bereiken maar kan, aangezien internet het meest geschikt is om scholieren te informeren, verder geoptimaliseerd worden. Daarnaast is belangrijk het persoonlijke contact een grotere rol te geven in het beslissingsproces. Respondenten geven aan ook graag door personen met ervaring, mensen in hun omgeving of de school/decanen geïnformeerd te willen worden, bij de bachelors is dit nog iets sterker dan bij de tussenjaargroep. Voor EP-Nuffic is het lastig aan te sluiten bij de behoefte om personen in de omgeving te betrekken. De scholen en decanen kunnen door EP-Nuffic echter wel betrokken worden in het proces om scholieren en studenten voor te lichten over een bachelor of tussenjaar in het buitenland. Bijvoorbeeld door het ondersteunen van scholen bij het organiseren van informatieavonden over een bachelor of tussenjaar in het buitenland of de mogelijkheid voor leerlingen om vanuit scholen persoonlijk contact te krijgen (bijv. via Skype) met een adviseur vanuit EP-Nuffic.

Bijlage 1: Open antwoorden niet-buitenlandgroep

Redenen waarom student niet gekozen heeft voor een bachelor in het buitenland

- Al in het buitenland gewoond.
- Als ik niet ga studeren vervalt mijn alimentatie die ik als ik wel meteen studeer tot mijn 24e krijg.
- Andersom.
- Autisme, ik kan nog niet alles alleen, en mijn opleiding is er niet echt in het buitenland.
- Ben wel gaan studeren.
- Dat wilde ik niet en ik wist niet dat dat kon.
- De kwaliteit van de bachelorstudie is in Nederland beter.
- De onderwijsinstelling in Nederland sprak mij aan.
- De opleiding in Nederland goed is.
- De studie die het beste bij mij past wordt alleen gegeven in Nederland.
- De studie die ik koos is al een internationale studie en loop je maximaal 1,5 jaar stage in het buitenland.
- De studie die ik wilde doen is in Nederland heel goed.
- De studie die ik wilde volgen is alleen mogelijk in Nederland.
- De studie die mij ligt kan niet in het buitenland gevolgd worden.
- De studie zelf.
- De universiteit waar ik wil studeren in Nederland is.
- De universiteiten in Nederland zijn goed.
- Deze opleiding is niet vergelijkbaar in andere landen.
- Die mogelijkheid was er nog niet toen ik aan mijn eerste studie begon: psychologie in 1969.
- Dit heb ik wel gedaan.
- Door in Nederland te studeren denk ik ook de kans te krijgen om in het buitenland te studeren.
- Duur en ik wil stage al in het buitenland doen.
- Een bachelor in Nederland kost mij drie jaar, in andere landen vier.
- Een bachelor van drie jaar is wel erg lang om voor het eerst alleen te zijn.
- Eigenlijk had ik dat wel gewild.
- Er zijn veel meer momenten tijdens/na mijn bachelor/master om naar het buitenland te gaan, ik had geen concrete ideeën op dat moment, was druk bezig met mijn eindexamen halen dus eigenlijk amper over nagedacht.
- Er zit hier een fantastische opleiding (hoort bij de top van de wereld) internationale studenten volgen mijn opleiding. Ik ga op exchange in mijn derde jaar en ik wil mijn master in het buitenland doen.
- Faalangst.
- Geen goede studie.
- Geen idee.
- Geen interesse. (2x)
- Geen zin in.
- Had al een duidelijke keuze voor studie in Nederland.
- Had een opleiding in Nederland gevonden.
- Heb al gestudeerd in het buitenland.
- Niet over nagedacht. (4x)
- Heb ik wel gedaan maar dat lijkt het formulier niet toe te staan.
- Het is gewoon nooit serieus genomen als optie door mijzelf of mijn ouders.
- Het kost veel geld.
- Het kwam überhaupt niet bij me op.
- Het leek me niet leuk.
- Het leek mij veel fijner in een omgeving waar ik aan gewend ben.
- Het leek mij wel leuk om in het buitenland te studeren, maar die stap vind ik vrij snel. Ik zit er wel aan te denken om mijn master in het buitenland te doen, of delen van mijn bachelor (bijv. stage) in het buitenland te doen. Ik woon nu bij mijn ouders en om het huis uit te gaan is al best een grote stap. En om hetzelfde te doen, maar dan ook nog in het buitenland vind ik een beetje teveel.
- Het niveau van hoger onderwijs in het buitenland lag in verhouding lager dan in Nederland.
- Het sloot niet aan bij mijn huidige studievoorkeuren.
- Het spreekt mij niet aan.
- Hier kon ik de studie doen die ik wilde.
- Ik basketbalde op hoog niveau in Nijmegen waar ik ook studeerde.
- Ik bedacht me te laat dat ik in het buitenland wou studeren.
- Ik ben 16 bij afstuderen.
- Ik ben afkomstig uit Curaçao en ben in het buitenland gaan studeren dus Nederland.

Redenen waarom student niet gekozen heeft voor een bachelor in het buitenland

- Ik ben een bachelor in het buitenland gaan doen.
- Ik ben zelf een buitenlander. Dus ik heb gekozen voor het studeren in het buitenland.
- Ik ben gaan werken om in mijn levensonderhoud te kunnen voorzien.
- Ik ben gestopt met de bachelor.
- Ik ben gestopt met studeren omdat de opleiding naar mijn gevoel niet bij mij paste.
- Ik ben tijdens mijn (eerste) studie verhuisd naar Nederland, heb een minor in Polen gedaan en volg nu een tweede opleiding in Nederland.
- Ik ben van plan om hbo in Nederland af te ronden en een master in het buitenland te volgen.
- Ik ben voor nu überhaupt doodsbang voor de toekomst, ik heb nog geen idee wat ik aan ga kunnen.
- Ik ben wel begonnen, maar gestopt na twee maanden.
- Ik ben wel naar het buitenland gegaan.
- Ik de studie geneeskunde in Nederland wil volgen.
- Ik denk dat de studie die ik wil volgen in Nederland op een hoog niveau gegeven wordt.
- Ik doe liever een stage, halfjaar of een master in het buitenland.
- Ik een tussenjaar heb.
- Ik ga met deze opleiding naar het buitenland.
- Ik ging werken.
- Ik ging werken en heb het niet eens overwogen om in het buitenland te gaan studeren.
- Ik had er geen interesse in. Ik wilde gewoon in Nederland blijven, met vrienden en familie hier.
- Ik heb al een jaar in het buitenland gezeten toen ik nog op de middelbare zat.
- Ik heb een fulltime aanstelling.
- Ik heb een jaar aan een Belgische universiteit gestudeerd alvorens ik op mijn huidige school ben begonnen.
- Ik heb een leuke opleiding die in Nederland die ik heel graag wil volgen.
- Ik heb een leuke opleiding gevonden die alleen in Nederland kan en wil graag na mijn opleiding het Nederlandse onderwijs in.
- Ik heb een leuke studie in Wageningen gevonden en waarom naar het buitenland als er in Nederland leuke studies zijn.
- Ik heb er geen zin in.
- Ik heb er nooit informatie over gehad.
- Ik heb er nooit over nagedacht. Ik ben er altijd van uit gegaan in Nederland te studeren en misschien na mijn bachelor behaald te hebben. Misschien in het buitenland te gaan studeren.
- Ik heb het niet eens overwogen.
- Ik heb in Nederland een studie gevonden waarvan 60% van de studenten uit het buitenland komen.
- Ik heb na de vierde een jaar in Amerika gewoond.
- Ik heb toch al in het buitenland gewoond.
- Ik heb voor ons gezin met vier kinderen gezorgd (en die zijn nu allemaal de deur uit) en ik heb al jaren mijn eigen praktijk als lactatiekundige IBDC.
- Ik heb, eigenlijk. Ik kom uit Polen en ik heb voor een bachelor in Polen gekozen maar ik stopte.
- Ik het niet wilde.
- Ik hier een opleiding heb gevonden die bij mij past, wel stage in het buitenland en daarna emigreren.
- Ik kon de studie die ik wilde doen niet vinden.
- Ik koos voor Leuven maar dat ging niet dus ben ik nu in Nederland mijn bachelor.
- Ik kreeg geen gastgezin.
- Ik kwam zelf van Aruba dus Nederland is buitenland voor mij.
- Ik liever voor een wat kortere tijd in het buitenland zit, dan meteen drie jaar.
- Ik moest een jaar sparen om naar het buitenland te kunnen.
- Ik op dit moment een internationale opleiding volg in Nederland, waarna ik naar het buitenland kan gaan.
- Ik studeer rechten en als ik dat in 't buitenland zou doen zou ik niet in Nederland kunnen werken.
- Ik van plan ben te gaan studeren nadat ik mijn diploma gehaald heb.
- Ik vind 17 nog erg jong.
- Ik vind de opleiding in Nederland prima, met later veel mogelijkheden tot stages in het buitenland.
- Ik vind het niet nodig.
- Ik vond mezelf te jong en heb er eigenlijk ook niet over nagedacht in het buitenland te gaan studeren. Ik had al moeite genoeg een opleiding in Nederland te vinden.
- Ik was ernstig ziek geworden.
- Ik was te jong.
- Ik weet al wat ik ga doen.
- Ik weet niet of de opleiding die ik wil doen in het buitenland te doen is.
- Ik werd afgewezen.
- Ik werd niet ingeloot in het buitenland.
- Ik wil naar een university college in Nederland en daar op uitwisseling met buitenlandse universiteiten.
- Ik wil dat tijdens mijn stagejaar doen; jaar 3.

Redenen waarom student niet gekozen heeft voor een bachelor in het buitenland

- Ik wil eerst wennen aan het studeren aan een universiteit.
- Ik wil gewoon Nederlands kunnen blijven spreken. Dat lijkt mij het makkelijkst.
- Ik wil later naar het buitenland.
- Ik wil mijn civiel effect voor Nederland, dat kan niet als ik rechten in het buitenland studeer.
- Ik wil mijn master in het buitenland doen.
- Ik wil na mijn hbo naar het buitenland.
- Ik wil niet studeren in het buitenland, maar na mijn studie in het buitenland verblijven met alle vrije tijd die ik wil.
- Ik wil rechten studeren en dan ben je gebonden aan de Nederlandse wet.
- Ik wil wel graag bijvoorbeeld een stage in het buitenland doen, maar mijn studie gewoon in Nederland volgen. Ik heb er verder ook niet over nagedacht om te studeren in het buitenland.
- Ik wil wel in het buitenland studeren, maar heb niet het gevoel dat ik daar nu al klaar voor ben, maar een master in het buitenland lijkt me heel leuk.
- Ik wil wel naar het buitenland, maar ik vind het te vroeg om dat met m'n bachelor al te doen. Ik heb nog niet het gevoel dat ik daar nu al klaar voor ben.
- Ik wilde een specifieke opleiding in Nederland doen.
- Ik wilde een tussenjaar om mijn talenkennis te verbeteren.
- Ik wilde eerst een propedeuse halen in Nederland.
- Ik wilde gewoon in Nederland studeren.
- Ik wilde in Engeland studeren, maar daarvoor had je (om de een of andere reden) vwo moeten hebben afgerond.
- Ik wilde liever tijdens mijn studie naar het buitenland.
- Ik wilde reizen zonder daarbij te studeren.
- Ik wilde wo-niveau studeren. Hiervoor had ik een hbo propedeutisch getuigschrift nodig, welke ik binnen één jaar vervaardigd heb. Zodoende was het beter voor mijn persoonlijke ontwikkeling om in Nederland te blijven.
- Ik wist niet wat ik wilde.
- Ik wist niet welke opleiding ik wilde gaan volgen.
- Ik wist niet welke vervolgstudie ik wilde doen.
- Ik wist ook niet welke studie ik wilde doen.
- Ik woon op Aruba en ga hier op Nederland studeren vanwege de vele mogelijkheden die u kunt aanbieden.
- Ik wilde een doordachte en rustige studiekeuze maken (en me daarop voorbereiden los van eindexamenstress), daarbij wou ik ook een jaar ontspannen, zelfvertrouwen opbouwen en mijn eigen dingen doen.
- Ik wilde het eigenlijk wel maar heb het niet doorgezet.
- Ik zocht gewoon naar een studie in Nederland omdat dat makkelijker is en ik vond een goede studie hier. (De studie is verder wel in het Engels.) En het is gewoon makkelijker om in Nederland te blijven. Niet veel over nagedacht om in buitenland te studeren. Kwaliteit hier is goed.
- In 1978 speelde dat niet.
- In 1989 behoorde dat nog niet tot de mogelijkheden.
- Internationale opleiding in Nederland.
- Investeren in mijn geloof.
- Ik was niet op t idee gekomen.
- Leuke studie gezien in Nederland.
- Liever een Nederlandse studie met meerdere keren stage in het buitenland, dan puur in het buitenland studeren.
- Met havo kan je geen hbo doen in het buitenland.
- Met havo kun je niet naar België.
- Met mijn studie moet ik in het buitenland stage lopen.
- Mijn voorkeur gaat uit naar een Nederlandse stad die ik erg leuk vind.
- Mijn bachelor is alleen in Nederland.
- Mijn havodiploma liet dit niet toe.
- Mijn Nederlandse opleiding was precies wat ik zocht, dus geen noodzaak om naar buiten te gaan.
- Mijn opleiding hier hoog aangeschreven staat.
- Mijn opleiding SJD is niet in het buitenland te volgen.
- Mijn perfecte opleiding is in Amsterdam. Er zijn wel stages van 20 weken in het buitenland in elk jaar.
- Mijn studie is in Nederland heel goed.
- Mijn studie is verbonden aan mijn bisdom.
- Mijn studie was een noodoplossing voor één jaartje die ik in een week heb moeten maken. Het buitenland zat er dus ook niet meer in, daarvoor had ik te weinig tijd.
- Mijn studie wordt niet in het buitenland gegeven.
- Mijn voortgezet onderwijs was al in het buitenland.

Redenen waarom student niet gekozen heeft voor een bachelor in het buitenland

- Na mijn eindexamen ben ik meteen grafisch ontwerpen gaan studeren en heb dat afgerond. Dit is mijn tweede studie, deeltijd, na 3 jaar werken en reizen.
- Na mijn hbo hier in Nederland wil ik nog naar het buitenland.
- Nederland is voor mij buitenland, want ik kom uit Curaçao.
- Nederlandse universiteiten staan beter aangeschreven voor de soort studie die ik wil doen.
- Niet aan gedacht.
- Niet bij me opgekomen.
- Niet geslaagd voor toelatingstoets in buitenland.
- Niet naar gekeken, vond hier de studie die ik wilde.
- Niet nodig; leuke studie in Nederland!
- Niet over nagedacht. (6x)
- Niet over nagedacht/vergeten.
- Niet toegelaten op de desbetreffende universiteit.
- Niet volledig maar 1 jaar naar buitenland.
- Omdat de opleiding die ik wilde doen in Nederland is.
- Omdat de sfeer op de technische universiteit Wenen mij niet beviel toen ik daar ging kijken.
- Omdat de studie die ik in het buitenland wilde volgen toch niet mijn smaak bleek.
- Omdat dit in 1979 geen optie was.
- Omdat een Nederlandse bachelor (hier) beter gewaardeerd wordt.
- Omdat geneeskunde in Nederland over het algemeen op een hoog niveau wordt gegeven en er daarnaast veel opties zijn om naar het buitenland te gaan.
- Omdat het niet mogelijk is om profvoetbal te combineren met studeren in het buitenland.
- Omdat het niveau van de studie die ik doe in Nederland hoog is vergeleken met het buitenland.
- Omdat het vanwege mijn anorexia te gevaarlijk was om naar het buitenland te gaan en dus niet mocht van mijn ouders en de kliniek.
- Omdat ik al iets leuks in Nederland heb gevonden wat ik heel graag wil doen.
- Omdat ik daar geen behoefte aan heb.
- Omdat ik de opleiding die ik graag wilde volgen in Eindhoven kon volgen.
- Omdat ik de optie open wil houden om in Nederland een togaberoep te kunnen uitoefenen. Deze optie heb ik alleen, wanneer ik in Nederland een rechtenopleiding volg.
- Omdat ik eerst meer ervaring op wilde doen.
- Omdat ik eerst mentaal wou groeien voordat ik met een vervolgstudie bezig ging.
- Omdat ik eerst mijn propedeuse moest halen.
- Omdat ik graag orthoptie wilde gaan studeren in Utrecht.
- Omdat ik het niet heb overwogen.
- Omdat ik het toelatingsexamen niet heb gehaald.
- Omdat ik hier werk en sport heb en ik niet zomaar ontslag kan nemen.
- Omdat ik in jaar 3 naar het buitenland wil.
- Omdat ik in Nederland werkzaam was.
- Omdat ik met mijn studie al naar het buitenland ga.
- Omdat ik mezelf nog te jong vind.
- Omdat ik Nederlands wilde studeren, en dat kan het best in Nederland.
- Omdat ik niet was toegelaten tot de opleiding van mijn keuze.
- Omdat ik niet was toegelaten tot de universiteiten waarvoor ik me had aangemeld.
- Omdat ik stages ga lopen in het buitenland.
- Omdat ik wil studeren voor mijn toekomst.
- Omdat ik zwanger was.
- Omdat internationaal onderwijs niet per definitie buiten Nederland moet zijn.
- Omdat mij nooit informatie gegeven is dat ook dit een optie zou kunnen zijn voor studeren.
- Omdat mijn studie niet handig is om in het buitenland te doen, en ik graag bij familie en vrienden blijf.
- Omdat TU Delft mij de beste studie biedt in Europa.
- Opleiding in Nederland staat internationaal zeer hoog aangeschreven.
- Opleiding was niet overal aanwezig en niet zo goed aangeschreven als die in Nederland.
- Pabo was niet in Engeland.
- Plannen om vanuit Nederlandse studie naar 't buitenland te gaan.
- Reizen.
- Studie die ik wil doen is in Nederland.
- Studie in Nederland i.v.m. sport en dan voor stages naar het buitenland.
- Studie wordt alleen in Nederland gegeven.
- Te jong, ben pas 16 geworden.
- Te vroeg; na bachelor wel naar het buitenland voor master.
- Tevens niet helemaal passende opleiding.

Redenen waarom student niet gekozen heeft voor een bachelor in het buitenland

- Toen nog redelijk onbekend.
- Topsport dat ik in Nederland beoefen.
- TU Delft aerospace engineering is de beste universiteit op de wereld op het gebied van de onderdelen van aerospace engineering die mij het meest boeien.
- TU Delft is beter!
- Vanwege het laatste jaar basisbeurs.
- Vanwege het verschil in opleidingsniveaus.
- Vanwege sport.
- Via een scholarship kon ik gaan studeren in Amerika, echter dit was voor het onderdeel verspringen (atletiek) en ik beoefen in Nederland de meerkamp.
- Vind het leven in Nederland prima zoals het is, met alle mooie mensen die ik om me heen heb.
- Voetbal.
- Voor mijn studie was het handiger (geneeskunde).
- Waarom in het buitenland als het ook in Nederland kan, ik kan met mijn studie in het derde jaar voor een halfjaar in Frankrijk studeren. Dat vind ik prima.
- Was in 1981 erg ongebruikelijk.
- Wel geprobeerd (in Engeland), maar niet door de gehele selectieprocedure gekomen.
- Werken.
- Wil een opleiding doen die in Nederland hoger staat aangeschreven dan in het buitenland.
- Wist het niet.
- Wist niet waar ik heen zou willen en of dat beter zou zijn dan Nederland.
- Zeer veel zin in mijn volgende studie.

Redenen waarom scholieren niet gekozen hebben voor een tussenjaar in het buitenland

- Ouders.
- 2014 was het laatste jaar met studiefinanciering.
- Afschaffing basisbeurs.
- Afschaffing studiefinanciering.
- Al in het buitenland gewoond.
- Alleen door een bachelor Recht in Nederland te volgen kan ik een civiel effect behalen.
- Anders geen basisbeurs als ik een jaar zou wachten.
- Anders geen stufi meer.
- Anders miste ik stufi.
- Anders stopt mijn alimentatie.
- Ben nog redelijk jong.
- Daar heb ik voor gekozen.
- Dan kreeg ik geen studiefinanciering meer.
- Dan wordt het veel lastiger om bij Geneeskunde binnen te komen.
- Dan zou ik geen stufi krijgen.
- Decentrale selectie en anders wel een tussenjaar.
- Dit jaar had ik nog recht op studiefinanciering
- Door de invoering van het leenstelsel in 2015
- Een tussenjaar voelt voor mij als falen. Het kost je toch een jaar.
- En ik wist beter wat ik wilde studeren dan wat in een tussenjaar wilde doen.
- Er NOG minder hulp wordt verleend vanuit de overheid (bijv. afschaffing ov-chipkaart).
- Faalangst.
- Geen idee.
- Geen stufi meer.
- Gezondheidsproblemen.
- Ging werken.
- Heb al gestudeerd in het buitenland.
- Heb nog leerplicht.
- Het geld groeit me niet op mijn rug, helaas. Was leuk geweest. Niet iedereen in Nederland is zo welvarend als jij.
- Het is financieel onaantrekkelijk.
- Hier ook nog te jong voor ben.
- Ik ben een maand naar Spanje geweest om te werken.
- Ik ben gaan werken om in mijn levensonderhoud te kunnen voorzien.
- Ik ben nog geen 18.
- Ik ben nu aan het werk en ga over 2 maanden op reis door het buitenland.

Redenen waarom scholieren niet gekozen hebben voor een tussenjaar in het buitenland

- Ik denk hier wel over.
- Ik durfde nog niet, ik was pas 18.
- Ik ga naar het buitenland, maar voor maar een maand.
- Ik geen gastgezin kon krijgen.
- Ik ging werken, er werd een baan aangeboden.
- Ik haat reizen.
- Ik had werk gekregen in Nederland.
- Ik heb afgelopen zomervakantie 1.5 maand vrijwilligerswerk gedaan en wil ná mijn studie terug.
- Ik heb een fulltime aanstelling.
- Ik heb er geen zin in.
- Ik heb gedurende 10 maanden een universitaire opleiding gevolgd. Hierna ben ik met taalschool EF drie weken naar Londen geweest om mijn Engels te verbeteren.
- Ik heb het gedaan.
- Ik heb het niet echt overwogen, achteraf had ik het misschien wel gedaan als ik de opties beter had bekeken.
- Ik heb juist wel voor een tussenjaar gekozen.
- Ik heb mijn hele leven in het buitenland gewoond, Nederland leek mij makkelijker en goedkoper.
- Ik heb na de vierde een jaar in Amerika gewoond.
- Ik heb wel een tussenjaar gehad!
- Ik heb wel gereisd, maar vooral in de zomervakanties. De rest van het jaar was er hier in Nederland ook genoeg leuke dingen te doen.
- Ik kom zelf uit buitenland.
- Ik overweeg het nemen van een tussenjaar in het buitenland als ik niet wordt toegelaten bij mijn studie.
- Ik overweeg het wel maar ik kan geen twee opties aanvinken in deze enquête.
- Ik was aangenomen voor een duaal studie. En dat kon alleen dit jaar.
- Ik was aangenomen voor Geneeskunde in Maastricht.
- Ik was eerst van plan om meteen na mijn eindexamen naar het leger te gaan. Ik wilde geen jaar 'verspillen'.
- Ik was zwanger.
- Ik weet al wat ik ga doen.
- Ik weet wat ik wil, mijn toekomstdroom is een docentenopleiding levensbeschouwing.
- Ik wil geneeskunde studeren, maar als ik niet word toegelaten, wil ik misschien wel een tussenjaar nemen.
- Ik wil zo snel mogelijk beginnen met studeren.
- Ik wilde een diploma met een ander profiel halen.
- Ik wilde graag rechten studeren.
- Ik wilde nog wel gaan studeren, dus het leek mij verstandiger om gewoon te gaan werken en geld te verdienen.
- Ik zou dan geen studiefinanciering meer krijgen.
- Ik zou geen studiefinanciering meer krijgen als ik een jaar zou wachten.
- In januari zou ik met de pilotenopleiding beginnen.
- In mijn eerste studie heb ik het eerst jaar Nederland als tussenjaar gezien, maar ben toen hier gebleven. Ook Polen was een tussen(half)jaar.
- Leeftijd.
- Leenstelsel.
- Leerplicht.
- Loting.
- Mijn eindexamen was in 1983, toen heb ik wegens thuisomstandigheden geen universitaire of hbo-opleiding gedaan, maar gewerkt en voor ons gezin gezorgd.
- Mijn studie gaat al superlang duren.
- Minder gangbaar toen.
- Mislopen beurs.
- Nieuwe studiefinanciering regeling.
- Om een EH basisjaar te volgen (persoonlijke en geloofsontwikkeling op een intensief niveau).
- Omdat ik, als ik dit jaar begon, nog studiefinanciering kon krijgen, en omdat ik er het nut niet van inzag.
- Omdat die mogelijkheid er in 1969 nog niet was, althans niet dat ik wist.
- Omdat het vanwege mijn anorexia te gevaarlijk was om naar het buitenland te gaan en dat dus niet mocht van mijn ouders en de kliniek.
- Omdat ik anders geen basisbeurs had gekregen.
- Omdat ik anders geen recht meer had op studiefinanciering.
- Omdat ik anders geen stufi meer zou krijgen.
- Omdat ik bang was dat ik dan minder aantrekkelijk zou zijn voor werkgevers.
- Omdat ik bang was om alleen te reizen.
- Omdat ik ben ingeloot voor deze studie.

Redenen waarom scholieren niet gekozen hebben voor een tussenjaar in het buitenland

- Omdat ik de studie in Nederland heel erg leuk vind.
- Omdat ik deelcertificaten heb behaald in Nederland en daarvoor particulier onderwijs volgde.
- Omdat ik door de selectieprocedure van de Hoge Hotelschool was gekomen.
- Omdat ik ergens ging werken waar ik ervaring voor mijn studie op kon doen en dat was in Nederland.
- Omdat ik geen tussenjaar wilde doen.
- Omdat ik ging werken in Nederland.
- Omdat ik in Nederland een opleiding volg bij Ajax tot profvoetballer, waarbij ik me geen tussenjaar kan veroorloven.
- Omdat ik in Nederland het EH basisjaar wilde volgen als tussenjaar.
- Omdat ik in Nederland werkzaam was.
- Omdat ik mezelf nog te jong vind.
- Omdat ik na mijn studie een tussenjaar wil nemen.
- Omdat ik was gezakt op de havo.
- Omdat ik werk in Nederland.
- Omdat ik wil werken aan m'n toekomst.
- Omdat ik zo snel mogelijk klaar wil zijn met school.
- Omdat je ook in Nederland kan werken?
- Ook ben je het nog gewend om te studeren als je meteen doorgaat naar de universiteit. Als je het niet zou doen, dan ben je alles alweer vergeten.
- Studeren wordt steeds duurder.
- Studiefinanciering stopt na dit studiejaar (2014-2015).
- Te jong.
- Te lang geleden.
- Toelatingseisen opleiding.
- Toen ik de havo afrondde was een tussenjaar nog niet hip, of überhaupt een ding.
- Topsport beoefenen.
- Vanwege de studiefinanciering.
- Vanwege de studiefinanciering die afgeschaft wordt.
- Vanwege sport.
- Verlies studiefinanciering.
- Voetbal.
- Was destijds ongebruikelijk. Geen informatie.

Je hebt aangegeven dat je onvoldoende informatie kreeg vanuit je eigen school over studeren in het buitenland. Welke informatie miste je?

- Aanmoediging en informatie over mogelijkheden voor bijv. au pair of backpackers/seizoenswerk.
- Alle informatie: nooit iets over een tussenjaar in het buitenland gehoord.
- Alle informatie. Ze gingen ervan uit dat je gelijk doorging studeren.
- Alle. Niemand heeft mij ooit verteld ook eens naar buitenlandse opleidingen te kijken.
- Alles. (4x)
- Alles. Er werd gewoon verwacht dat je ging studeren in Nederland.
- Alles. Het hele gebeuren.
- Alles. Het is nooit aan de orde geweest vanuit school. Wel heb ik erover nagedacht.
- Alles. Ik heb nog nooit informatie over studeren in het buitenland gekregen.
- Alles. Ik wist niet wat er mogelijk was.
- Bijna alles.
- Bijna alles, we kregen alleen info over studies.
- Dat er überhaupt de mogelijkheid was.
- Dat het mogelijk was een tussenjaar te volgen in plaats van het starten van een opleiding.
- De informatie over hoe verder te gaan zoeken naar verschillende landen en culturen, wat te doen in een tussenjaar.
- De mogelijkheden en hoe je het kon realiseren.
- De mogelijkheden voor een tussenjaar in het buitenland. Bijvoorbeeld met werken of backpacken. We kregen alleen zo nu en dan uitgelegd over vervolgoopleidingen (in Nederland).
- De mogelijkheden; informatievoorziening is zeer beperkt en wordt dan ook niet actief gestimuleerd.
- Er is geen informatie over tussenjaren verschaft. Eigenlijk miste ik alle informatie.
- Er is hier geen informatie over gegeven.
- Er was geen informatie.
- Er was niets over verteld dus alles miste er aan.

Je hebt aangegeven dat je onvoldoende informatie kreeg vanuit je eigen school over studeren in het buitenland. Welke informatie miste je?

- Er werd geen opleiding in het buitenland aangeraden door mijn school. Er werd ook geen informatieavond gehouden of iets dergelijks.
- Er wordt geen aandacht besteed aan hoe je bijvoorbeeld een tussenjaar nuttig kan invullen?
Hoe ga je na je tussenjaar weer verder studeren?
- Er wordt helemaal geen informatie gegeven.
- Er wordt op school geen informatie hierover gegeven.
- Geen info gehad.
- Gewoon info. Werd niet benoemd.
- Heb ik geen informatie over gekregen.
- Het aantal leerlingen per jaar na hun opleiding een tussenjaar gingen doen. En hun ervaringen daarin.
- Hetzelfde eigenlijk weer, mijn school heeft het er nooit over gehad. Zij hebben het alleen over opleidingen binnen Nederland.
- Hoe je het 't beste kon voorbereiden.
- Hoe je zo'n tussenjaar in het buitenland kunt inrichten en hoe zoiets geregeld kan worden.
- Ik heb eigenlijk vrijwel geen informatie gekregen, daarom heb ik nooit echt goed over de optie nagedacht.
- Ik heb nog nooit informatie over studeren in het buitenland gehad. Misschien komt dit doordat ik het nog nooit heb gevraagd, maar de school komt er zelf niet mee.
- Ik kreeg geen enkele informatie.
- Ik kreeg helemaal geen informatie over studeren in het buitenland.
- Ik kreeg totaal geen informatie over het buitenland vanuit mijn middelbare school.
- Informatie over de kosten en de regels.
- Je kreeg alleen informatie over studeren in Nederland, maar niet over andere opties, bijvoorbeeld een tussenjaar in het buitenland.
- Mijn school heeft het nooit over de mogelijkheid gehad om meteen naar het buitenland te gaan.
- Mijn school heeft hier nooit iets over verteld.
- Nee, niet aangegeven.
- Niet aangegeven vanuit school.
- Ondersteuning vanuit de middelbare school. Je moet zelf op onderzoek uit als je naar het buitenland zou willen.
- Op mijn middelbare school werd afgeraden om überhaupt een tussenjaar te nemen.
- Vrijwel alle informatie miste ik doordat er nooit over gesproken werd op school.
- Waarom je beter kan studeren in het buitenland en wat je er allemaal voor moet doen.
- Wat de mogelijkheden zijn om dit te doen.
- Wat de voor- en nadelen waren en wat het precies in zou houden.
- Wat te doen in een tussenjaar behalve werken.
- Wat voor soorten studies er zijn in het buitenland.
- We hebben daar helemaal geen informatie over gekregen. Het werd als normaal gezien door te studeren na je diploma.
- We kregen geen informatie over tussenjaren in het buitenland. Ik heb mezelf ingeschreven bij e.f. Voor een informatiegids. Dit is echter een particuliere instelling en daardoor gigantisch duur. Ik zou eerst een aantal jaren moeten sparen voordat ik een tussenjaar zou kunnen doen.
- Welke mogelijkheden er zijn, hoeveel het kost.
- Welke studies ik allemaal in het buitenland kan volgen met een havo-diploma en welke erg worden aangeraden.
- Wij werken met Qompas studiekeuze en dat is al niet genoeg. Daarnaast worden er avonden georganiseerd op school voor opleidingen waar je niet bij kan zijn. Decaan bedient 1000 leerlingen in een jaar dus daar kan je niet zomaar een afspraak maken. Een informatiedag in de ochtend/middag zal nuttig zijn.
- Zelfde als vorige vraag, we kregen alleen informatie over hogescholen in de buurt.
- Zo ongeveer alles.
- Zoals eerder gezegd is er vanuit mijn school 0,0 voorlichting gegeven over het buitenland. Dus ook niets over een tussenjaar.

Je hebt aangegeven dat je onvoldoende informatie kreeg vanuit je eigen school over een tussenjaar in het buitenland. Welke informatie miste je?

- Alles. (2x)
- Alles. Nog nooit info over tussenjaar buitenland gehad.
- De school schenkt te weinig aandacht voor studiekeuze in havo 4 en 5. Als je die avonden niet kan bijwonen vanwege geen auto is dat erg vervelend.
- Er wordt helemaal geen informatie gegeven.
- Geen info gekregen over de soorten tussenhaven die er zijn.
- Ik krijg hierover totaal geen informatie op school.
- Nog nooit informatie over gekregen. Wel is de decaan een keer langs geweest, maar ze heeft nooit uitleg gegeven over een tussenjaar.
- Op school krijgen we in het algemeen voorlichting over het studeren na school, niet over een tussenjaar (en al helemaal niet een in het buitenland).
- Praktisch alles, er wordt alleen bedoeld op studie in Nederland.
- Uitleg van de school over een buitenlands tussenjaar.
- Wat de mogelijkheden hiervoor zijn.
- Wat de mogelijkheden zijn en bijv. wat het kost.
- We krijgen nooit iets te horen over een tussenjaar. Het gaat altijd over welke studie je wilt doen en wij worden flink gemotiveerd om zo snel mogelijk een goede studiekeuze te maken.
- Ze zeggen gewoon dat je moet studeren.

Je hebt aangegeven dat je onvoldoende informatie kon vinden over studeren in het buitenland. Welke informatie miste je?

- Ik heb er nog nooit iets over gehoord of gezien qua folders etc.
- Ik heb nergens ook maar iets gelezen over een tussenjaar in het buitenland.
- Ik miste eigenlijk het kunnen volgen van een eenjarige opleiding in het buitenland of specifieke vaardigheden opdoen in een ander land en daarnaast ook de taal leren.
- Ik miste info over wat je dan naast school kan doen.
- Ik wist niet waar ik moest zoeken, of het trok me niet aan wat ik vond.
- Je moet alles zelf uitzoeken. Ik kon nergens een site vinden die mij wilde helpen.
- Mogelijkheden om te studeren.
- Nee.
- Opvangplekken. Mogelijkheden voor welke studies en daarover alle info.
- Wat de mogelijkheden allemaal zijn.
- Wat er allemaal mogelijk is in het buitenland.

Je hebt aangegeven dat je onvoldoende informatie kon vinden over een tussenjaar in het buitenland. Welke informatie miste je?

- Alles.
- Of dit samen kan met andere Nederlandse studenten en of er een organisatie is die je hier goed bij helpt.
- Van alles, inhoud en in het algemeen.

Contact WilWeg website anders

- DUO.

Heb je suggesties voor de verbetering van de website?

- Bij mij loopt de WilWegWijzer wel eens vast, dit zou ook kunnen liggen aan mijn computer.
- Concretere informatie over de curricula.
- Duidelijker en meer mogelijkheden voor mensen die een havo-diploma hebben gehaald.
- Duidelijker wat wel en niet bruikbaar is.
- Duidelijker welke universiteiten voor studierichting uitblinken.
- Duidelijker.
- Geen.
- Geen suggesties. (2x)
- Geen. Ik vind het leuk!
- Gestructureerde en overzichtelijker.
- Het is te lang geleden dat ik op deze website keek om hierover iets te zeggen.
- Het menu kan wat overzichtelijker.
- Ik heb de site hier onvoldoende voor bezocht.
- Meer duidelijkheid over de consequenties voor de rest van je studie, als je in het buitenland studeert.
- Meer info geven. (2x)
- Meer informatie over studeren in verre landen.
- Meer informatie over welke bachelors je kan vinden in welk land en op welke site je je daarvoor kan inschrijven.
- Meer praktische informatie over aanmeldingsproces.
- Meer uitleg over diploma's: welke diploma's heb ik nodig om bijvoorbeeld ergens in aanmerking te komen voor een opleiding. Hoe de diploma's in desbetreffende land waar ik misschien zou willen studeren, werken.
- Meer voor bachelors.
- Misschien een mobiele versie.
- Mooie website!
- Nee. (6x)
- Nee hoor, het gaat zo wel goed.
- Nee, alles op de website was erg duidelijk en ik heb er veel antwoorden gevonden
- Nee, buiten dat ik het heel jammer vind dat ik niet voor mijn studiekeuze van wilweg.nl af wist, anders had ik waarschijnlijk niet voor studeren gekozen maar voor een tussenjaar!
- Nog meer informatie over de kosten van levensonderhoud in het buitenland.
- Ook aangeven wat voor hulpmiddelen voor studenten de landen aanbieden, bijv. studiebeurs voor eu-studenten of compensatie voor het collegegeld.
- Overzichtelijker maken.
- Uitgebreidere informatie over bachelors in het buitenland. Meer informatie op jullie eigen website en niet alleen doorverwijzen naar andere sites, zoals het onoverzichtelijke bachelorsportal.
- Veel mensen weten niet van de site af. Op middelbare scholen folders uitgeven zou dit kunnen oplossen.
- Voor meer reguliere opleidingen is deze site alles wat je nodig hebt om je goed op weg te helpen naar een studie in het buitenland. Dit kan helaas niet zo worden gezegd over opleidingen als geneeskunde of tandheelkunde welke zeer specifieke toelatingseisen hebben. Ook op webpagina's van de universiteiten in het buitenland zelf staat onvoldoende informatie voor een mogelijke toelating van een buitenlandse student.
- Weet ik niet meer precies, is al een tijdje geleden.
- Wellicht meer ervaringen van mensen.

Waarom zou je de website niet aanraden?

- Ik zou eerder een website aanraden die één specifiek doel heeft, dat is wat overzichtelijker.
- Omdat het niet heel erg nuttig is als je een havo-diploma hebt en geen vwo-diploma.

Waarom zou je de website aanraden?

- De meeste vragen kunnen beantwoord worden door op deze site te kijken.
- De mogelijkheden worden overzichtelijk uiteengezet.
- De site is een van de meest gebruikte en actuele sites over het studeren in het buitenland en geeft heel veel informatie.
- Duidelijk en nuttig.
- Duidelijk, informatief, zie vorige antwoord.
- Duidelijke informatie.
- Duidelijke site die je wil helpen met je keuzes.
- Enige site die je echt informeert.
- Er is ontzettend veel informatie te vinden over studies in het buitenland. De site beperkt zich in tegenstelling tot de meeste voorlichtingen niet alleen tot de studie, maar ook alles wat er omheen geregeld moet worden. Dit verschilt niet alleen per land, maar ook per studie.
- Er staan direct antwoorden op vragen op en anders verwijzingen naar sites die je verder kunnen helpen.
- Er staat goede basisinformatie op.
- Er staat informatie over een tussenjaar.
- Er staat veel informatie.
- Er wordt duidelijk uitgelegd wat de mogelijkheden zijn.
- Er wordt veel nuttige informatie gegeven. Het helpt dus echt bij het maken van keuzes.
- Extra informatie, goed overzicht.
- Geeft veel informatie.
- Genoeg informatie. (2x)
- Goede bruikbare informatie.
- Goede duidelijke en bruikbare informatie.
- Goede informatie waarop men verder kan bouwen.
- Goede standaardinformatie als je graag naar het buitenland wilt gaan.
- Goede, duidelijke informatie en alles bij elkaar.
- Handig om informatie op te doen. Mensen vergeten veel wat wel erg belangrijk is.
- Handig overzicht van wat er mogelijk is.
- Handig, alle opties bij elkaar.
- Handige informatie. (2x)
- Handige site, veel mogelijkheden. Duidelijk en informatief!
- Heeft veel informatie over hoe en wat en laat goed de mogelijkheden zien.
- Heel handig.
- Heel informatief en mijn nichtje heeft het mij ook aangeraden.
- Het bevat wel veel nuttige informatie, maar ik zou ze ook aanraden om via een andere weg informatie te gaan zoeken. Andere sites of misschien vragen aan je decaan.
- Het geeft beknopt en overkoepelende informatie over je opties.
- Het geeft een goed globaal beeld, alleen soms mist er wat specifieke informatie voor een land.
- Het geeft goede globale informatie.
- Het geeft handige basisinformatie.
- Het geeft handige informatie.
- Het geeft veel informatie en wijst je op veel punten die je niet moet vergeten als je naar het buitenland gaat voor een langere periode.
- Het is altijd goed om zoveel informatie op te zoeken hierover, zodat je goed geïnformeerd/goed voorbereid bent.
- Het is duidelijk.
- Het is een goede site.
- Het is een handige website, waar voldoende informatie op staat.
- Het is een kan die je zeker moet nemen en WilWeg is de meest duidelijke site die ik tot nu toe gevonden heb.
- Het is een zeer goede bron voor het studeren in het buitenland.
- Het is erg inspirerend en informatief.
- Het is handig voor wat extra informatie.
- Het is handige site om je in te lezen over hoe en wat in het buitenland.
- Het is gemakkelijk en overzichtelijk.
- Het is op zich wel een goede website.
- Het is wel een duidelijke site en helpt je met je keuze.
- Het kan een goed hulpmiddel zijn als je nog niet zeker bent of je het wel echt wilt!
- Het ziet er verzorgd en informatief uit.
- Hij is best prima.
- Informatief als je naar het buitenland wilt.
- Informatieve site. (2x)

Waarom zou je de website aanraden?

- Is handig als je meer over wil weten.
- Is handig om informatie te vinden en op basis daarvan een beslissing maken.
- Omdat de informatie erg volledig is.
- Omdat er goede en uitgebreide informatie te vinden is op de website.
- Omdat er helder overzicht gegeven wordt van alle mogelijkheden en goed uitgelegd staat wat je allemaal moet regelen als je een jaar weg wilt.
- Omdat er niet veel andere websites en instellingen ervoor zijn.
- Omdat het algemene informatie geeft over studeren in een bepaald land (collegegeld, huurprijzen).
- Omdat het de beste site in zijn soort is, en er weinig smeren zijn.
- Omdat het een zeer bruikbare site is voor de meeste mensen die naar het buitenland willen. Als de berekeningen die getoond worden je al afschrikken dan weet je dat het niet iets voor jou is.
- Omdat het een zeer duidelijk site is.
- Omdat het een zeer informatieve en nuttige website is.
- Omdat het gewoon goed werkt.
- Omdat het je een stuk wijzer maakt.
- Omdat het je helpt om verder te zoeken.
- Omdat het veel informatie verschaft.
- Omdat het veel moeite kost om alles los uit te zoeken en hier alles mooi bij elkaar staat, in duidelijke taal.
- Omdat het via een leuke quiz aangeeft wat je kunt gaan doen en overzichtelijk aangeeft hoe je dat kunt aanpakken.
- Omdat je een beter beeld krijgt van hoe het studeren in het buitenland is.
- Omdat je op deze site een goede en bruikbare informatie kunt vinden.
- Overzichtelijk en een 'officiële' website, geen blog of een website van een hobbyist.
- Overzichtelijk en gemakkelijk.
- Simpele, goed opgezette website die veel basisinformatie bevat.
- T.o.v. andere websites de beste.
- Veel bruikbare informatie.
- Veel duidelijkheid.
- Veel informatie. (3x)
- WilWeg biedt goede info en hulp.
- Zodat zij een goed beeld krijgen wat het nou inhoudt en wat de mogelijkheden zijn. Ook omdat zij dan misschien een beter beeld kunnen krijgen of het nou echt wel wat voor ze is.

Bijlage 2: Open antwoorden buitenlandgroep

Waren er nog andere overwegingen waarom je een tussenjaar/bachelor in het buitenland bent gaan doen?	Tussenjaar	Bachelor
▪ Zelfstandig worden en het ontdekken van mijn eigen identiteit (zonder invloed van school).	X	
▪ Wilde altijd nog een seizoen als skileraar werken.	X	
▪ Wil mezelf ontwikkelen, nieuwe culturen leren kennen, vrienden maken en vooral eventjes weg zijn van het eeuwige stressen.	X	
▪ Wijzer worden, bijvoorbeeld verschillen in gedrag bij mensen beter herkennen en makkelijker accepteren.	X	
▪ Vrienden maken.	X	
▪ Voor persoonlijke groei en het opdoen van nieuwe ervaringen waarmee ik mijn wereldbeeld vergroot.	X	
▪ Voor de algemene ervaring van op jezelf wonen en jezelf kunnen redden ver van huis.	X	
▪ Voetbal.		X
▪ Verschillende culturen leren kennen trok mij enorm aan.	X	
▪ Veel vrienden in Spanje die ik graag wat vaker en langer zou willen zien. Een tussenjaar in Spanje zou voor mij heel leuk zijn.	X	
▪ Unieke ervaring die wellicht mooie kansen biedt.	X	
▪ Tot rust komen en mezelf vinden en ontwikkelen.	X	
▪ Terug naar m'n roots.	X	
▪ Taal verbeteren, familie bezoeken en het was een geweldige levenservaring. Ik heb zoveel gave dingen gedaan!	X	
▪ Relatie in het buitenland.	X	
▪ Prestige van universiteit.		X
▪ Persoonlijke ontwikkeling doormaken en puur genieten van het leven.	X	
▪ Persoonlijke ontwikkeling.	X	
▪ Pauze nemen na 6 jaar op de middelbare school gezeten te hebben.	X	
▪ Oxford Uni.		X
▪ Origineel was het Geen tussen jaar, ik Ben een bachelor gestart in het buitenland. Na een jaar bleek de universiteit en de omstandigheden niet geschikt voor mij om daar mijn studie voort te zetten. Ik heb vervolgens in Nederland een studie gevonden die aansloot waardoor ik in het tweede jaar kon beginnen.	X	
▪ Ontzettende interesse in studeren in Berlijn.		X
▪ Ontdekken wie ik ben, welke capaciteiten ik heb, wat mijn motivaties zijn.	X	
▪ Omdat het leuk is om nieuwe mensen te leren kennen met andere culturen.	X	
▪ Om ook een tijdje te wonen waar de ene kant van mijn familie woont.	X	
▪ Om mezelf beter te leren kennen en me te ontwikkelen zodat ik sterker in mijn schoenen sta wanneer ik aan een studie begin.	X	
▪ Om een stap terug te nemen en tijd voor me zelf te nemen.	X	
▪ Om andere culturen te leren kennen.	X	
▪ Nu heb ik de kans om te genieten van mijn vrijheid na het vwo, als ik begin met studeren zit ik daar meteen weer een aantal jaar aan vast.	X	
▪ Nieuwe mensen ontmoeten en even weg van thuis.	X	
▪ Nieuwe mensen leren kennen.	X	
▪ Nieuwe dingen ervaren, de wereld zien etc.		X
▪ Nee, voornamelijk mijn Engels taal vergroten.	X	
▪ Nee, vooral het verbeteren van mijn Engels en het opdoen van levenservaring.	X	
▪ Nee.	X (15x)	
▪ Modellenwerk.	X	
▪ Misschien zelfs daar blijven wonen.	X	
▪ Mijzelf tegenkomen en meer van de wereld zien.	X	
▪ Mijn wereldbeeld verbreden.	X	
▪ Mijn voornaamste reden om naar het buitenland te gaan was het beter begrijpen van de taal en cultuur, maar ook om nog zelfstandiger te worden.	X	
▪ Mijn vader heeft een baan gekregen in het buitenland, al was ik sowieso al van plan om te gaan.	X	
▪ Mijn blik verruimen.	X	

Waren er nog andere overwegingen waarom je een tussenjaar/bachelor in het buitenland bent gaan doen?	Tussenjaar	Bachelor
▪ Mezelf willen leren kennen, onafhankelijker worden. Beter Engels leren. Een nieuwe cultuur leren.	X	
▪ Mezelf leren kennen in andere situaties.	X	
▪ Leuke ervaring.		X
▪ Leek me onwijs gaaf en een goede kans voor groei en zelfontwikkeling. Bewust worden van de wereld om ons heen.	X	
▪ Kennismaken met andere culturen.		X
▪ Kennis maken met andere culturen en verschillende mensen ontmoeten.	X	
▪ Je wordt zelfverzekerder, leert nieuwe mensen kennen en een nieuwe cultuur, je leert het land kennen, verrijking van je kennis.	X	
▪ Je wordt er zelfstandiger en steviger van, iets wat je wel kunt gebruiken tijdens de vervolopleiding.	X	
▪ Je thuis voelen in een land.		X
▪ Ja, ik wilde wat van de wereld zien en dit leek me het ideale moment om dat te doen.	X	
▪ Ja, de mogelijkheid om verder te ontwikkelen omdat verdere studies niet lokaal worden gegeven.		X
▪ In het buitenland(Amerika) word mij een hockeybeurs aangeboden, waardoor ik topsport beter kan combineren met een studie.		X
▪ In de opleiding die ik ga doen wordt in het derde leerjaar een halfjaar in Japan gestudeerd, dit trok mij heel erg aan omdat ik toch internationaal leer in Nederland en Japan.		X
▪ Ik zou graag een jaar terug willen naar het land waar ik geboren ben (Noorwegen), om de cultuur daar beter te leren kennen.	X	
▪ Ik zat niet lekker in me vel, en wilde graag ontspannen beginnen aan een nieuwe studie. En hoopte dat een jaar ertussen uit zou helpen.	X	
▪ Ik wou weten wat de wereld mij meer te bieden had dan alleen Nederland, culturen, talen, mensen, geloven leren kennen. En het leven zien door mensen die het slechter of juist veel beter hebben.	X	
▪ Ik wou heel graag in Spanje wonen. Veel lekker weer.	X	
▪ Ik wou even weg van Nederland en iets anders doen dan naar school gaan. Ik wou iets in mijn leven doen dat betekenis had. Ook besepte ik dat dit waarschijnlijk 1 van de weinige kansen was om het te doen aangezien je na je studie een studieschuld hebt en moet gaan werken etc.	X	
▪ Ik wilde per definitie een tweede taal vloeiend beheersen.	X	
▪ Ik wilde mezelf leren kennen en een beter beeld krijgen van de wereld.	X	
▪ Ik wilde mezelf beter leren kennen.	X	
▪ Ik wilde meer over de wereld te weten komen in een compleet andere omgeving, en mezelf beter leren kennen.	X	
▪ Ik wilde graag letterlijk en figuurlijk grenzen verleggen.	X	
▪ Ik wilde graag een ontwikkelingsproject doen. Ben toen naar Young Africa gegaan in Mozambique.	X	
▪ ik wilde graag een cultuur op een andere manier leren kennen en een jaar naar het buitenland is daar perfect voor.	X	
▪ Ik wilde een tussenjaar, maar heb toch mee geloot voor de studie die ik graag wilde doen, en uitgeloot. Dus dit jaar opnieuw geprobeerd.	X	
▪ Ik wilde altijd al in het buitenland wonen.	X	
▪ Ik wil weg uit Nederland.		X
▪ Ik wil niet mijn gehele tussenjaar in het buitenland spenderen, maar ik wil wat van de wereld zien en even weg van het dagelijks leven hier in Nederland. Na mijn studie zit ik met een studieschuld en waarschijnlijk allerlei andere verantwoordelijkheden die ik nu nog niet heb. Daarom lijkt het mij ideaal om eerst in Nederland te werken, te sparen en dan een mooie reis te maken naar een nog niet verder bepaalde bestemming.	X	
▪ ik wil mijn wereld vergroten. Iets van de wereld zien.		X
▪ Ik wil meer zien dan alleen Nederland en ik wil graag mijn connecties vergroten en dan vooral in het buitenland.		X
▪ Ik wil graag mijn wereld verbreden, daarom wil ik een tweede taal gaan leren en het gekozen land eigen te maken.	X	
▪ Ik wil graag geneeskunde studeren en dat is in Nederland moeilijk binnen komen. ik zou in België willen studeren vanwege de kans om daar geneeskunde te mogen doen, het is veel goedkoper en artsen die opgeleid zijn in België staan in Nederland erg goed aangeschreven en zijn geliefd.		X

Waren er nog andere overwegingen waarom je een tussenjaar/bachelor in het buitenland bent gaan doen?	Tussenjaar	Bachelor
▪ Ik wil gewoon heel graag een jaar vrijwilligerswerk doen en gaan reizen. Wat van de wereld zien voordat ik aan iets verbonden ben (relatie, baan). Ik wil het ook zo snel mogelijk doen omdat je nooit weet wanneer je leven stopt. En ik wil gewoon het beste uit mezelf halen.	X	
▪ Ik wil er later gaan wonen.		X
▪ Ik wil een vooropleiding gaan doen in Zweden. Deze vooropleiding duurt maar een jaar, daarna kijk ik verder waar en wat ik vervolgens wil gaan studeren.		X
▪ Ik wil een verschil maken in de wereld en mensen dienen zoals Jezus ook heeft gedaan:) Dit door 2 jaar vrijwilligerswerk te doen in het buitenland.	X	
▪ Ik wil een deel van de wereld zien en leren van wat er om ons heen gebeurt.	X	
▪ Ik wil de mezelf wat beter leren kennen voordat ik definitief een vervolg studie ging kiezen.	X	
▪ Ik weet het nog niet zeker, ik overweeg net zo erg in het buitenland een bachelor te doen, maar ik kom niet beiden aangeven. Het lijkt mij handig om wat kennis van de echte wereld te hebben in plaats van de bubbel des hoge middenklasse waar ik in ben opgegroeid.	X	
▪ Ik was gestopt met mijn studie van schooljaar 13-14.	X	
▪ Ik moest er tussenuit. Heb te weinig tijd aan mezelf besteed de afgelopen jaren en nu leer ik mezelf echt kennen.	X	
▪ Ik moest er een tijdje uit om mezelf te motiveren om weer te beginnen aan iets nieuws.	X	
▪ Ik kan nog geen studie kiezen door twijfel.	X	
▪ Ik heb wel een zogenaemde klik met Duitsland en de Duitse taal.		X
▪ Ik heb in mijn geboorteland Duitsland mijn 1e studie gevolgd en ben daarna om werkervaring op te doen na Nederland gekomen. Nu volg ik weer een deeltijd studie die meer mogelijkheden biedt.	X	
▪ Ik heb een voorliefde voor Afrika!	X	
▪ Ik had op de basisschool een klas overgeslagen, dus ik had een jaar 'over'.	X	
▪ Ik had heel erg behoefte om er even 'tussenuit' te gaan. Even niemand met wie ik rekening moest houden en niet steeds het gevoel hebben dat ik iets moest. Ik kon het gevoel hebben dat mensen aan me trokken en had Van mezelf altijd onrust in m'n hoofd. Hierdoor wilde ik even op mezelf zijn en doen wat ik altijd al wilde doen; reizen en ervaringen opdoen die ik alleen met mezelf kon delen.	X	
▪ Ik denk dat het een hele goede ervaring zou zijn en het mij als persoon zou kunnen verrijken. Verder zou het misschien een goede oplossing zijn voor als ik uitgeloot zou worden.	X	
▪ ik ben half Engels en ga terug naar mijn eigen moederland.	X	
▪ Ik twijfelde over mijn studiekeuze.	X	
▪ Iets zien van de wereld!	X	
▪ Het was wat ik vanaf mijn 5e al wilde doen en toen voor ben begonnen te sparen. En je moet altijd afmaken, waar je aan begonnen bent.	X	
▪ Het lijkt me leuk om eens compleet iets anders te gaan doen.		X
▪ het leren kennen en voor langere periode beleven van andere culturen om een breder idee te krijgen van de verschillende opvattingen en manieren van mensen afkomstig uit andere gebieden. Vrijwilligerswerk in een school.	X	
▪ Het is zo'n andere wereld. Je ziet iets van de wereld. Je leert heel veel nieuwe mensen kennen. Je leert zoveel nieuwe dingen. Ik heb gewoon drang om dingen in het buitenland te verkennen en dingen van andere culturen en mensen te leren.		X
▪ Het idee dat ik de komende jaren keuzes zouden maken die beslissend zouden zijn voor de rest van mijn leven, en ik had het idee dat ik vanuit mijn kleine Nederlandse leventje lang niet genoeg perspectief en ervaring had om die beslissingen te maken. En los de eigen identiteit waarnemen en ontdekken, zonder invloeden uit de opvoeding (vrienden, familie, leraren).	X	
▪ Het feit dat studiefinanciering nog een jaar langer beschikbaar was en een jaar in het buitenland is goed voor je ontwikkeling.	X	
▪ Het avontuur.	X	
▪ Heel leerzaam.	X	
▪ Grote voorkeur om in de Verenigde Staten te gaan leven en werken.		X
▪ Graag een nieuwe cultuur leren kennen.	X	
▪ Geloof (christen).	X	
▪ Geen idee wat voor een studie ik zou willen volgen.	X	
▪ Geen echt tussenjaar gedaan, gezakt voor examen in 2013. Drie vakken over gedaan op de vavo, zomer 2014 drie maanden naar Australië geweest.	X	

Waren er nog andere overwegingen waarom je een tussenjaar/bachelor in het buitenland bent gaan doen?	Tussenjaar	Bachelor
▪ Geen.	X	
▪ Familie in het buitenland bezoeken.	X (4x)	
▪ Even uit het schoolproces ontsnappen.	X	
▪ Even niet dingen uit de boeken leren, maar meer in de praktijk toepassen en persoonlijke ontwikkeling.	X	
▪ Even geen school.	X	
▪ Even geen school. Leren op eigen benen te staan.	X	
▪ Ervaringen opdoen/voorbereiden op de kunstacademie.	X	
▪ Ervaring opdoen.	X	
▪ Ervaring opdoen, en meer volwassen opstellen en meer volwassen denken.	X	
▪ Ervaring met zelfstandigheid. Verandering van omgeving. Een uitdaging aangaan. Interesse in het buitenland.		X
▪ Een nieuwe taal leren of een taal beter leren beheersen. Het brengt misschien ook voordelen mee als je de cultuur kent en het later kan gebruiken in je werk		X
▪ Een liefdesrelatie.	X	
▪ Een jaar weg van alles.	X	
▪ Een complete ervaring opdoen.	X	
▪ Een andere cultuur leren kennen, internationale vrienden maken.	X	
▪ Droom vanaf kleins af aan.	X	
▪ Diploma Franse taal van de Sorbonne behalen. Graag een schooljaar in Parijs meemaken, de stad ontdekken, cultuur etc.	X	
▪ De wereld zien.		X
▪ De verhalen van een bekende hadden mij zo ontzettend overweldigd, het leek mij fantastisch en enorm leerzaam.	X	
▪ De steden daar trekken mij meer aan dan de Nederlandse steden.		X
▪ De pure interesse die ik heb in het buitenland en de geweldige sfeer daar.		X
▪ De kans gekregen om te werken in het buitenland. Een kans die ik een keer zou krijgen.	X	
▪ De industrie van mijn hopelijk toekomstige studie leeft daar meer.		X
▪ De ervaring in het buitenland.		X
▪ Cursussen volgen om jaar erna beter voorbereid te zijn.	X	
▪ Culturen leren kennen, ervaring opdoen.	X	
▪ Buitenlandse relatie.		X
▪ Bijkomen van 5 jaar havo.	X	
▪ Bepaalde kansen grijpen die ik toen had.	X	
▪ Basiskennis vergroten. Leren zelfstandig te leven. En plezier.	X	
▪ Avontuur tegemoet.	X	
▪ Ander soort ervaringen opdoen, waar ik tijdens mijn schooltijd nog geen kans toe had gekregen.	X	
▪ Altijd al eens zoiets als ontwikkelingswerk willen doen.	X	
▪ Als ik niet weet welke studie ik wil doen.	X	

Andere kennis en vaardigheden	Tussenjaar	Bachelor
▪ Zelfverzekerder worden.	X	
▪ Zelfontplooiing door activiteiten te ondernemen die ik nog nooit eerder gedaan had.	X	
▪ Welke studie bij mij past.	X	
▪ Sociale vaardigheden en eigen ontwikkeling.	X	
▪ Respect naar andere mensen, beleefdheid en sociaal zijn.	X	
▪ Professionalisering.	X	
▪ Heel veel menselijk contact en kennis over mijzelf en anderen in verschillende situaties.	X	
▪ Doorzetten in lastige situaties en vervelende omstandigheden en minder van dingen aantrekken.	X	
▪ Algemene wereldkennis.	X	
▪ Algemene kennis en inzichten.	X	

Waren er nog andere overwegingen waarom je een tussenjaar/bachelor in het buitenland bent gaan doen?	Tussenjaar	Bachelor
--	------------	----------

▪ Zelfstandiger leren zijn, een andere cultuur leren kennen en erachter komen wat ik wel en niet leuk vind/wat bij mij past qua werk en dagelijkse bezigheden.	X	
--	---	--

Zijn er nog andere personen of media die een rol hebben gespeeld bij je keuze om een tussenjaar/bachelor in het buitenland te doen?	Tussenjaar	Bachelor
---	------------	----------

▪ Werk.	X	
▪ Weet ik niet.		X
▪ Websites van verschillende talenscholen in het buitenland.	X	
▪ Vriendinnen, die dan waarschijnlijk mee willen.	X	
▪ Vriendin.		X
▪ Vrienden/kennissen van mijn ouders.	X	
▪ Vrienden, bekenden, klasgenootjes.	X	
▪ Vrienden en kennissen doen het of hebben het gedaan. Ze allemaal erg positief.	X	
▪ Vrienden.	X (2x)	
▪ Twee goede vrienden van me hadden het ook gedaan en waren er helemaal weg van en hadden me met de travel-flue besmet.	X	
▪ Tumblr vooral.	X	
▪ School at sea, een school programma dat ik heb gevolgd in 4vwo. We hebben de oceaan 2 keer overgestoken en ik heb veel gezien. Zij hebben mij geïnspireerd in de wereld en in mogelijke opleidingen in het buitenland.		X
▪ Scholen die het voorstellen.	X	
▪ Organisaties die veel mogelijkheden geven voor een tussenjaar in het buitenland (aupair, college, vrijwilligerswerk, reizen, etc.).	X	
▪ Opleidingsdagen waarin iedereen je op de universiteit lekker zat te maken met de reisjes die zij organiseerden.	X	
▪ Onze buurvrouw was plv. ambassadeur in Zimbabwe en kende de organisatie. Tevens wist ze van mijn wens iets te doen bij een ontwikkelingsproject.	X	
▪ Onder andere een aantal films die ik heb gezien, waaronder Into the wild, met de prachtige muziek van Eddie Vedder.	X	
▪ N.v.t.	X (2x)	
▪ Nichtje.	X	
▪ Nee. Ik wil het zelf, niemand bepaalt dat voor mij.	X	
▪ Nee.	X (29x)	X (3x)
▪ Mijn werk.	X	
▪ Mijn vrienden.		X
▪ Mijn vriend.	X (2x)	
▪ Mijn vader werkt voor een luchtvaartmaatschappij. Reizen was iets waar ik mee ben opgegroeid. De keuze was geheel de mijne, maar mijn ouders hebben het altijd gesteund.	X	
▪ Mijn stiefgrootvader.	X	
▪ Mijn oom en tante zijn gek op reizen en dat wou ik zelf ook doen. Ook zijn er veel vrienden van mij ook weg geweest en door goede verhalen werd ik gestimuleerd om ook te gaan.	X	
▪ Mijn moeder heeft me aangemoedigd.	X	
▪ Mijn broer had stage gelopen in Nieuw Zeeland en vond het een geweldige ervaring. Zo'n ervaring wilde ik ook graag.	X	
▪ Mensen die ik heb ontmoet tijdens mijn internationale stage in het land waarin ik wil studeren.		X
▪ Mensen die het zelf in het buitenland geweest zijn en vertellen hoe leuk het is. Die mensen moedigen je echt aan om de wereld te zien.		X
▪ Mensen die al tussenjaar en dit werk hadden gedaan en vol enthousiasme hun verhalen deelden.	X	
▪ M'n broertje. We besloten om samen op avontuur te gaan.	X	
▪ Kennis die het ook heeft gedaan met zeer positieve ervaringen.		X
▪ Ja, sportvereniging en vriendinnen.	X	
▪ Ik wist niet wat voor studie ik wilde gaan doen, daarom heb ik op het laatste moment besloten om een tussenjaar te nemen.	X	
▪ Ik spreek al Zweeds (mijn moeder is Zweeds), daarom ben ik zelf gaan uitzoeken wat er in Zweden mogelijk was. Ik heb dus wel via internet heel veel onderzocht. Maar voor de rest heb ik in Nederland nog nooit iemand hierover horen vertellen.		X

Zijn er nog andere personen of media die een rol hebben gespeeld bij je keuze om een tussenjaar/bachelor in het buitenland te doen?	Tussenjaar	Bachelor
▪ Ik heb een paar blogs op YouTube gezien van mensen die in het buitenland verblijven voor een jaar.	X	
▪ Ik ben met een organisatie dit jaar naar Brazilië geweest om 'vrijwilligerswerk' te doen (3 weken) maar dat was meer voor je eigen ontwikkeling en ik wil echt graag nog echt een jaar echt vrijwilligerswerk doen!	X	
▪ Het Model European Parliament en het Fulbright center.	X	
▪ Het leenstelsel dat ingevoerd gaat worden maakt studeren in Nederland erg duur. Het studeren in Nederland vooral als je ook op kamers moet is ongelofelijk duur in vergelijking met andere landen. De overheid speelt dus een rol in mijn keuze om naar het buitenland te gaan.		X
▪ God.	X	
▪ Geen.	X	
▪ Familie in het buitenland.	X	
▪ Expostand bij christelijke bijeenkomst.	X	
▪ Een vriendin van mij is in augustus 2014 voor een jaar highschool naar Amerika gegaan. Nu heb ik overwogen dat ook te doen maar ben tot de conclusie gekomen dat ik meer wil dan alleen de ervaring. Het liefst wil ik een opleiding doen waar ik een erkend diploma krijg.		X
▪ Een oude vriendin die ook een tussenjaar heeft genomen.	X	
▪ Een oud-collega van m'n pa werkt er.	X	
▪ Een leeftijdgenoot uit mijn dorp.	X	
▪ Een klasgenoot maakte me bekend met de organisatie waarmee ik uiteindelijk ben gegaan. Ik weet niet of ik gegaan was zonder dat zij mij dat had verteld.	X	
▪ Een goede vriendin van me die zelf ook een tussenjaar had genomen.	X	
▪ Een Finse uitwisselingsstudente introduceerde mij met deze organisatie, toen was de keuze al snel gemaakt.	X	
▪ De Rotary bij wie ik via school een snuffelstage heb gedaan, zij vertelde me over hun programma.	X	
▪ De persoon waarmee ik in relatie was.	X	
▪ De mensen van mijn school die uitwisselingen hebben georganiseerd. Jialei&co.	X	
▪ Broer, boeken en zomervakanties met families in het buitenland.	X	
▪ Boeken/films/muziek over reizen en andere culturen.	X	
▪ Bijeenkomst van de reisorganisatie.	X	

Was er nog andere informatie over een tussenjaar/bachelor waar je behoefte aan had?	Tussenjaar	Bachelor
▪ Zou het zo goed op je CV staan zodat je in het land kan blijven werken.	X	
▪ Zorgverzekering, gemeente-inschrijving, mogelijkheid stages in Nederland.		X
▪ Werkgelegenheid.	X	
▪ Wat vinden Nederlandse bedrijven er van als je in het buitenland je diploma gehaald hebt? Moedigen zij het aan?		X
▪ Waar je vrijwilligerswerk kan doen waar je niet mee helpt aan de weeshuis industrie!	X	
▪ Waar je komt te slapen. En met wie je allemaal in contact komt. Bemiddelingspersoon.	X	
▪ Vervoersmiddelen (o.a. vereisten rijbewijs, openbaar vervoer).	X	
▪ Toegelaten worden op een universiteit.	X	
▪ Skileraar cursus.	X	
▪ Of er iemand anders uit NL ook gaat zodat je samen kan gaan.	X	
▪ N.v.t.	X (2x)	
▪ Niet buiten wat ik in de vorige vraag heb aangegeven.		X
▪ Negatieve ervaring en hoe je hier bovenop komt of herpakt.	X	
▪ Nee, vooral of het echt nuttig is en of mensen die het gedaan hebben, het als een verrijking van hun leven zien.	X	
▪ Nee.	X (18x)	X
▪ Misschien eventuele nadelen, bijvoorbeeld dat je uit het ritme van studeren komt, eventueel discipline verliest.	X	
▪ Masters die er op aansluiten.		X
▪ Informatie over de waarden en normen en gewoonten van het land zodra het uiteindelijk duidelijk was waar ik naartoe zou gaan.	X	

Wat ontbreekt er aan de informatie?	Tussenjaar	Bachelor
▪ Veel voor mij belangrijke gegevens zijn nergens aangegeven.		X
▪ Veel praktische zaken.	X	
▪ Van alles.		X
▪ Vaak ontbreken de kosten, niet de kosten van de school, maar van het leven. Hoe veel kost het mij om in een bepaald land te leven bijvoorbeeld? Welke extra kosten zou ik moeten bekostigen.		X
▪ Vaak ontbreekt de ervaring van iemand die heeft meegedaan of een filmpje van wat je kunt verwachten.	X	
▪ Totaliteit.	X	
▪ Te perfectionistisch plaatje wordt gegeven.		X
▪ Realiteit, sommige organisaties vertellen niet altijd alle realiteit.	X	
▪ Praktische info.	X	
▪ Persoonlijke ervaring.	X	
▪ Oriëntatiemogelijkheden, actualiteit.		X
▪ Op Facebook is er sprake van korte berichtjes, hierdoor is niet altijd alle informatie inbegrepen.	X	
▪ Onvoldoende inzicht.	X	
▪ Onduidelijk.	X	
▪ Objectiviteit.	X	
▪ Nooit bijeenkomsten gehad voor tussen jaar op mijn school!	X	
▪ Nog een hele hoop, zoals financiering, mogelijkheden etc.	X	
▪ Niet uitgebreid genoeg uitgelegd, alleen wat je moet doen, maar niet hoe.		X
▪ Niet genoeg ervaringen van anderen, hoe het echt is om een jaar te backpacken bijv.	X	
▪ Niet genoeg.	X (2x)	
▪ Niet alle kosten ect.		X
▪ Moeilijkheden, risico's en nadelen worden onderbelicht.	X	
▪ Moeilijk om de juiste informatie te vinden. Als je bijvoorbeeld een bepaalde opleiding wilt doen die je in Nederland leuk leek, is het soms moeilijk om diezelfde opleiding in het buitenland te vinden.		X
▪ Meer duidelijkheid over hoe alles in elkaar zit tijdens zo'n tussenjaar.	X	
▪ Hoeveel het kost staat er vaak niet bij en vanaf welke leeftijd je vrijwilligerswerk kan doen.	X	
▪ Hoe zijn regels rondom vwo diploma, Engels erkend?		X
▪ Hoe je het daadwerkelijk in plan kan brengen, hoe je alles dus moet regelen etc.		X
▪ Hoe het in de praktijk is.		X
▪ Hoe het allemaal werkt.	X	
▪ Hoe alles in zijn werking gaat. Het totale plaatje.	X	
▪ Het nut van een tussenjaar in het buitenland. Het lijkt meer op een jaartje niks doen.	X	
▪ Het moet overzichtelijker en in stappen staan niet alle informatie door elkaar gehusseld.		X
▪ Heel beknopt, en niet overzichtelijk op 1 site te vinden waardoor het een grote zoektocht op het internet is.		X
▪ Gedetailleerde informatie over kosten, benodigde papieren en over de precieze bezigheden van het vrijwilligerswerk.	X	
▪ Financiën, procedures voor buitenlanders.		X
▪ Er zou meer informatie over praktische dingen (verblijf, hoe ziet een week in dat land er uit, wat zijn je mogelijkheden) vermeld moeten worden.	X	
▪ Er zijn oneindig veel bestemmingen en manieren om een tussenjaar in te vullen. Hoe plan je je tussenjaar op een manier die bij jou past, hoe ga je te werk?	X	
▪ Er was niet veel te vinden over gewoon werk of vrijwilligerswerk in het buitenland dat niet via een organisatie gaat waarvoor je moet betalen.	X	
▪ Een sfeerimpressie.	X	
▪ Een poster alleen was niet genoeg om mij over te halen te gaan, het waren vooral mensen met een buitenland ervaring die mij overgehaald hebben.	X	
▪ Een overzicht met vooral de kosten. Vaak wordt er gezegd wat de prijzen zijn van alleen de voor de hand liggende dingen. Je weet niet wat bijvoorbeeld een visum gaat kosten en wat je kwijt bent aan verzekeringen. Nu is het logisch dat die verschillen per persoon maar een algemeen uiteindelijk kostenverslag zou zeer handig zijn. Ook een stap voor stap handleiding en een gemakkelijk te vinden aanmeldingsprocedure.		X
▪ Een goed en duidelijk beeld van wat je kunt verwachten.	X	

Wat ontbreekt er aan de informatie?	Tussenjaar	Bachelor
▪ Een duidelijk overzicht van de mogelijkheden, en bijvoorbeeld de kosten.	X	
▪ Duidelijkheid.		X
▪ Duidelijkheid over kosten, huisvesting en werk.	X	
▪ Duidelijkheid over kosten en informatie waarvan ik zeker kan zijn dat het klopt.	X	
▪ Duidelijkheid over de mogelijkheden ná dit jaar.	X	
▪ Duidelijke informatie en uitleg.	X (2x)	
▪ Duidelijke aangaven m.b.t. de kosten	X	
▪ Details, zoals kosten en huisvesting.	X	
▪ De school had te weinig informatie over mogelijkheden in een tussenjaar. Je was vooral op jezelf aangewezen.	X	
▪ De omschrijving had iets gedetailleerder gemogen.	X	
▪ De informatie was niet volledig.		X
▪ De informatie is vaak onvolledig. Je zou meer controleerbare feiten moeten hebben. Getallen en gegevens die zeer concreet zijn.		X
▪ De informatie is nooit helemaal duidelijk en concreet.		X
▪ De details, diepgang over hoe mensen met 'voor hun een buitenlander' omgaan. Hoe je jezelf redt en hoe de minder leuke tijden zijn.	X	
▪ De bronnen van de informatie: wat op Facebook staat, hoeft niet de waarheid te zijn. Een betrouwbare bron voor de informatie ontbreekt daarom vaak.	X	
▪ De belangrijke informatie over hoe je al je persoonlijke zaken zoals verzekeringen in het buitenland moet regelen.	X	
▪ Dat het amper te vinden is.		X
▪ Concrete hulpmiddelen. Precies vertellen hoe iets zal zijn.	X	
▪ Ben naar familie gegaan.	X	
▪ Alleen positieve kanten, geen negatieve kanten. Zo kun je geen goede afweging maken.		X

Informatiebehoefte anders	Tussenjaar	Bachelor
▪ Werk.	X	
▪ Voorlichting van organisaties.	X	
▪ Via de sites van organisaties die tussenjaren regelen.	X	
▪ UStudy.		X
▪ Speciale bijeenkomst.	X	
▪ Site van de school.		X
▪ Site van de organisaties.	X	
▪ Reisorganisatie Joho.	X	
▪ Reisorganisatie.	X	
▪ Organisaties.	X	
▪ Operatie Mobilisatie.	X	
▪ Open dag.	X	X
▪ In de vakantie daarheen gegaan.		X
▪ GGD voor vaccinaties, consulatesites e.d.	X	
▪ Gespecialiseerde organisaties.	X	
▪ Fulbright Center.	X	
▪ Docenten.	X	
▪ De universiteit waar ik heen wil.		X
▪ Bureau wegwijs in Den Haag.	X	
▪ Bijeenkomst reisorganisatie.	X	
▪ Bij de organisatie die mij hielp met het voorbereiden.	X	
▪ Beurs voor vrijwilligerswerkorganisaties.	X	

Voorkeur jongeren informatie anders	Tussenjaar	Bachelor
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Je moet zelf ontdekken!! Anders maakt het je NIETS wijzer, in het echte leven wordt het ook allemaal niet voorgeschoteld. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ik vind die aangeboden informatie eigenlijk rete-irritant en denk dat je het beste zelf geïnspireerd kunnen worden, door bijv. verhalen op Facebook of vrienden die ook zijn gegaan. Maar reclames? Nee. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Van de onderwijsinstellingen in het buitenland. 		X
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Open dag/meelooptdag. 		X
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ik heb altijd op een schip gewoond dus had al deze info niet nodig! 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Helemaal niet. Ik vind het fijn om dingen zelf uit te zoeken en vraag het pas als het nodig is (of als het al fout is gegaan, want dan leer je het meeste!). 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gratis persoonlijk advies (?) 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dit was niet relevant voor mij. 	X	
<hr/>		
Hoe kwam je op de website van WilWeg terecht?	Tussenjaar	Bachelor
Via een informatiebeurs.	X	
<hr/>		
Waarom bezocht je de website van WilWeg?	Tussenjaar	Bachelor
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ik wilde kijken of er hier meer informatie stond over Zweden en de mogelijkheden daar. 		X
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ik heb de website niet bezocht als voorbereiding. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eigenlijk nooit. 	X	
<hr/>		
Heb je suggesties voor de verbetering van de website?	Tussenjaar	Bachelor
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Persoonlijk adviseren? 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Overzichtelijker presenteren van de informatie, betere zoekfunctie. 		X
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Overzichtelijker en actueler maken van de informatie. Het voelde voor mij als zoeken naar een speld in de hooiberg, waarbij ik af en toe oude en verroeste spelden tegen kwam. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niet direct. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nee. 	X (3x)	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Meer info toevoegen, niet genoeg te vinden nu. 		X
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Meer diepgang. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Meer actuele informatie. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kijk nog meer naar wat er binnen Europa te doen is. 		X
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ik moet een antwoord geven anders mag ik niet verder? Maar goed, ja, ik heb op de site informatie gezocht maar de site is mij niet bijgebleven, dus zo goed was hij blijkaar dus niet. Vond het allemaal heel onoverzichtelijk. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ik heb nog niet uitgebreid gezocht. 		X
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geef voorbeelden. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Een test (vragenlijst) die jongeren kunnen invullen die een resultaat oplevert die aangeeft of de persoon geschikt/klaar is voor een dergelijke ervaring in het buitenland. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duidelijker maken dat het ook is voor een volledige studie, niet alleen stages e.d. 		X
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duidelijker. 		X
<ul style="list-style-type: none"> ▪ De info op de site iets overzichtelijker maken. 	X	
<hr/>		
Waarom zou je het niet aanraden?	Tussenjaar	Bachelor
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zelfde antwoord als hiervoor. Onoverzichtelijk en het is me niet bijgebleven, die site. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ N.v.t. 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ik denk niet dat ze er iets aan hebben. 		X
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Als je weet wat je wilt heeft het geen toegevoegde waarden. 	X	

Waarom zou je het aanraden?	Tussenjaar	Bachelor
▪ Website van WilWeg is het enige platform waarop (na goed zoeken) de meeste informatie gebundeld is.		X
▪ Voor zeer standaard informatie is de site nuttig.		X
▪ Voor als je nog helemaal niets weet kan je daar een beetje beginnen.	X	
▪ Veel informatie.	X (3x)	
▪ Veel ervaringsverhalen, die kunnen de doorslag geven.		X
▪ Van alle websites over studeren in het buitenland is het wel de meest volledige.		X
▪ Staat wel wat nuttige informatie op.	X	
▪ Overzichtelijk, duidelijk, alles te vinden.		X
▪ Omdat je er wel nuttige informatie kan vinden, maar niet altijd alles en even duidelijk.	X	
▪ Omdat het toch een overzichtelijke en duidelijke website is.	X	
▪ Omdat het de enige site is waarop iets te vinden is.		X
▪ Omdat het de enige grote informatie bron is voor studeren in het buitenland die ik ken. Het lijkt er ook op dat het de enige is die specifiek is.		X
▪ Omdat er handige dingen op de site staan.		X
▪ Omdat dit toch wel een handige site is om informatie te vinden of links naar andere sites. Anders weet je niet waar je moet beginnen en daar is WilWeg wel handig voor.	X	
▪ Omdat de WilWegWijzer heel handig is.	X	
▪ Misschien staat er iets bruikbaar voor hen op.	X	
▪ Informatief.	X	
▪ Ik weet het niet. Ik ga zelf met Fulbright naar het buitenland. Ik gebruik WilWeg niet. Toch lijkt het me wel handig een beetje informatie te krijgen over het buitenland, maar dat kan ook via andere informatiebronnen.	X	
▪ Ik weet alleen van het bestaan van de website, heb het nooit gebruikt.	X	
▪ Het is vrij overzichtelijk.		X
▪ Het is een zeer goede, hulpzame website.		X
▪ Het is een goede start als je er over aan het nadenken bent om naar het buitenland te gaan. Je vindt er veel algemene informatie met betrekking tot de meest bekende dingen die zoal in een tussenjaar gedaan worden.	X	
▪ Het heeft mij wel geholpen en me laten zien dat er nog veel meer mogelijkheden zijn in je tussenjaar dan waar je op het begin aan zult denken.	X	
▪ Het heeft mij goed geholpen.	X	
▪ Het geeft enige informatie en is een goed beginpunt.		X
▪ Goed voor het breed oriënteren.		X
▪ Goed overzicht van informatie.		X
▪ Geeft je een goede indruk wat er te wachten staat.	X	
▪ Er staat wel veel info op, maar het is vooral bruikbaar voor iemand die echt nog geen idee heeft.		X
▪ De info is erg breed dus levert voor vrijwel iedere situatie bruikbare informatie op.	X	
▪ De info is compleet, en gemakkelijk toegankelijk. Het geeft een goed beeld.	X	

Bijlage 3: Enquête buitenlandgroep

- V1. Je volgt een opleiding in het voortgezet (middelbaar) onderwijs.
- In welk niveau zit je?
 - In welk leerjaar zit je?
 - Welk soort onderwijs wordt er op jouw school gegeven?
- V2. Je volgt momenteel een vervolgopleiding na het voortgezet onderwijs (middelbaar onderwijs).
- In Nederland
 - In het buitenland
- V3. Je hebt een andere bezigheid.
- In Nederland
 - In het buitenland

Bachelor in buitenland

- V4. Hoe belangrijk zijn onderstaande overwegingen bij de keuze om in het buitenland te gaan studeren?

- Niet toegelaten tot de opleiding die ik in Nederland wil gaan volgen
- De opleiding die ik wil volgen wordt niet in Nederland aangeboden
- De kwaliteit van de opleiding/instelling is beter in het buitenland
- Talenkennis vergroten
- Studeren in een internationale omgeving
- Netwerk in buitenland opbouwen
- Aanwezigheid van gunstige financiële voorwaarden (bijv. lager collegegeld, studiefinanciering)
- Kansen op de arbeidsmarkt vergroten
- Andere reden, namelijk:

- V6. Welke kennis en vaardigheden wil je in het buitenland ontwikkelen?

- Taalvaardigheid
- Zelfstandigheid
- Inzicht in eigen mogelijkheden en beperkingen
- Omgaan met onzekerheid
- Functioneren in onbekende situaties
- Kennis en begrip van andere culturen
- Manier van omgaan met mensen uit andere culturen
- Academische vaardigheden
- Inzicht in andere leermethodes en academische aanpak
- Professionele vaardigheden
- Brede kijk op het vak dat ik later wil uitoefenen
- Inzicht in mijn (internationale) carrièremogelijkheden
- Andere kennis en vaardigheden, namelijk:
- Geen van bovenstaande vaardigheden

Tussenjaar in buitenland

- V5. Hoe belangrijk zijn onderstaande overwegingen bij de keuze om naar het buitenland te gaan?

- Om na te denken over mijn studiekeuze
- Geen zin om direct te gaan studeren
- Niet voorbereid op studiekeuze
- Twijfel over capaciteiten om een hbo- of universitair- te halen
- Voorbereiden op reeds gekozen studie
- Te jong voelen om al verder te studeren in hoger onderwijs
- Niet toegelaten tot de opleiding die ik wil gaan volgen
- Graag willen reizen
- Werkervaring in buitenland opdoen
- Talenkennis vergroten
- Netwerk in buitenland opbouwen
- Steentje bijdragen aan het verbeteren van de wereld
- Kansen op de arbeidsmarkt vergroten
- Andere reden, namelijk:

- V7. Welke kennis en vaardigheden wil je in het buitenland ontwikkelen?

- Taalvaardigheid
- Zelfstandigheid
- Inzicht in eigen mogelijkheden en beperkingen
- Omgaan met onzekerheid
- Functioneren in onbekende situaties
- Kennis en begrip van andere culturen
- Manier van omgaan met mensen uit andere culturen
- Professionele vaardigheden
- Brede kijk op het vak dat ik later wil uitoefenen
- Inzicht in mogelijkheden en kansen op de arbeidsmarkt
- Inzicht in mijn (internationale) carrièremogelijkheden
- Andere kennis en vaardigheden, namelijk:
- Geen van bovenstaande vaardigheden

Bachelor in buitenland

- V8. In hoeverre spelen onderstaande personen of media een rol bij je keuze om een bachelor in het buitenland te doen?
- Iemand in mijn omgeving (familie, vrienden) heeft het gedaan
 - Ik wilde altijd al naar het buitenland
 - Mijn ouders hebben het voorgesteld
 - School/decaan vertelde erover
 - Tijdens studie en beroepenvoorlichting
 - Advertentie of informatie op een website
 - Advertentie of informatie in een krant of tijdschrift
 - Studie- of onderwijsbeurs
 - Social media (Facebook, Twitter, etc.)
 - Anders, namelijk:
- V10. In welke mate moedigen onderstaande personen je aan om een bachelor in het buitenland te gaan doen?
- Docenten
 - Decaan
 - Ouders
 - Vrienden
 - Familie
 - Medescholier
- V12. In hoeverre word je praktisch ondersteund door onderstaande personen bij je keuze om een bachelor in het buitenland te gaan doen (bijv. met het geven van informatie of hulp bij procedures)?
- Docenten
 - Decaan
 - Ouders
 - Vrienden
 - Familie
 - Medescholier
- V14. Aan welke informatie over een bachelor heb je vooral behoefte?
- De plaatsen/landen waar je naartoe kunt
 - De voordelen/het nut van een bachelor in het buitenland
 - Het aanbod van bachelor programma's aan buitenlandse instellingen
 - De kwaliteit van de opleiding en de instelling
 - De kosten (bijv. collegegeld, levensonderhoud)
 - De financiering (bijv. studiefinanciering, beurzen)
 - Aanmeldingsprocedures
 - Buitenlandse onderwijssystemen
 - Internationale diplomawaardering
 - Het regelen van een visum en vergunningen
 - Huisvesting in het buitenland
 - Een bijbaantje in het buitenland
 - Gezondheidszaken (zoals vaccinaties)
 - Het regelen van verzekeringen
 - Taalcursussen
 - Studentenleven in het buitenland
 - Ervaringen van anderen die een bachelor in het buitenland doen of gedaan hebben
 - Anders, namelijk:

Tussenjaar in buitenland

- V9. In hoeverre spelen onderstaande personen of media een rol bij je keuze om een tussenjaar in het buitenland te doen?
- Iemand in mijn omgeving (familie, vrienden) heeft het gedaan
 - Ik wilde altijd al naar het buitenland
 - Mijn ouders hebben het voorgesteld
 - School/decaan vertelde erover
 - Tijdens studie en beroepenvoorlichting
 - Advertentie of informatie op een website
 - Advertentie of informatie in een krant of tijdschrift
 - Studie- of onderwijsbeurs
 - Social media (Facebook, Twitter, etc.)
 - Anders, namelijk:
- V11. In welke mate moedigen onderstaande personen je aan om een tussenjaar in het buitenland te gaan doen?
- Docenten
 - Decaan
 - Ouders
 - Vrienden
 - Familie
 - Medescholier
- V13. In hoeverre word je praktisch ondersteund door onderstaande personen bij je keuze om een tussenjaar in het buitenland te gaan doen (bijv. met het geven van informatie of hulp bij procedures)?
- Docenten
 - Decaan
 - Ouders
 - Vrienden
 - Familie
 - Medescholier
- V15. Aan welke informatie over een tussenjaar heb je vooral behoefte?
- De verschillende mogelijkheden voor vrijwilligerswerk, taalcursussen, reizen, jaar high school, etc.
 - De landen/plaatsen waar je naartoe kunt
 - De voordelen/het nut van een tussenjaar in het buitenland
 - Hulp bij het kiezen van een bemiddelingsorganisatie
 - De aansluiting op mijn vervolgstudie
 - De kosten (collegegeld, levensonderhoud, etc.)
 - De financiering (bijv. studiefinanciering, beurzen)
 - Het regelen van een visum en vergunningen
 - Huisvesting in het buitenland
 - Werken in het buitenland
 - Gezondheidszaken (zoals vaccinaties)
 - Het regelen van verzekeringen
 - Ervaringen van anderen die al eens een tussenjaar gedaan hebben
 - Anders, namelijk:

Bachelor in buitenland

V16. Waar zoek je naar informatie over een bachelor in het buitenland?

- Bij de studie en beroepenvoorlichtingsavonden
- Bij een persoon (bijv. iemand die al in het buitenland is geweest)
- Op internet
- Op een studie- of onderwijsbeurs
- Via mensen in mijn omgeving (vrienden, familie)
- Via de schoolkrant
- Folder/poster
- Facebook
- Twitter
- Op school/via de decaan
- Advertentie in krant of tijdschrift
- Ergens anders, namelijk:
- Ik heb geen bronnen gebruikt

V18. Hoe waardevol is die informatie?

V19. Voldoet de gevonden informatie aan je behoeften?

V20. Waarom voldoet de gevonden informatie niet aan je behoeften?

- De informatie is niet volledig
- De informatie is onduidelijk/onoverzichtelijk
- De informatie is moeilijk te vinden
- Anders, namelijk:

V21. Wat ontbreekt er aan de informatie?

V22. Hoe zou je het liefst informatie ontvangen over een bachelor in het buitenland?

- Per e-mail
- Via een website
- Bij de studie- en beroepenvoorlichtingsavonden
- Op een studie- of onderwijsbeurs
- Op school/via de decaan
- Betaald persoonlijk advies op maat (bemiddelingsbureau)
- Via een persoon (bijv. iemand die al in het buitenland is geweest)
- Via mensen in mijn omgeving (vrienden, familie)
- Via de schoolkrant
- Folder
- Facebook
- Twitter
- Advertentie in krant of tijdschrift
- Via een tv-spot
- Via een online spel
- Anders, namelijk:

Tussenjaar in buitenland

V17. Waar zoek je naar informatie over een tussenjaar in het buitenland?

- Bij de studie en beroepenvoorlichtingsavonden
- Via een persoon (bijv. iemand die al in het buitenland is geweest)
- Op internet
- Op een studie- of onderwijsbeurs
- Via mensen in mijn omgeving (vrienden, familie)
- Via de schoolkrant
- Folder/poster
- Facebook
- Twitter
- Op school/via de decaan
- Advertentie in krant of tijdschrift
- Ergens anders, namelijk:
- Ik heb geen bronnen gebruikt

V23. Hoe zou je het liefst informatie ontvangen over een tussenjaar in het buitenland?

- Per e-mail
- Via een website
- Bij de studie- en beroepenvoorlichtingsavonden
- Op een studie- of onderwijsbeurs
- Op school/via de decaan
- Betaald persoonlijk advies op maat (bemiddelingsbureau)
- Via een persoon (bijv. iemand die al in het buitenland is geweest)
- Via mensen in mijn omgeving (vrienden, familie)
- Via de schoolkrant
- Folder
- Facebook
- Twitter
- Advertentie in krant of tijdschrift
- Via een tv-spot
- Via een online spel
- Anders, namelijk:

Bachelor in buitenland

V24. Hoe denk je dat jongeren het best bereikt kunnen worden met informatie over een bachelor in het buitenland?

- Per e-mail
- Via een website
- Bij de studie- en beroepenvoorlichtingsavonden
- Op een studie- of onderwijsbeurs
- Op school/via de decaan
- Via een persoon (bijv. iemand die al in het buitenland is geweest)
- Via mensen in mijn omgeving (vrienden, familie)
- Via de schoolkrant
- Via een folder
- Via Facebook
- Via Twitter
- Via een advertentie in krant of tijdschrift
- Via een tv-spot
- Via een online spel
- Anders, namelijk:

V26. Ben je bekend met de titel 'WilWeg', waaronder informatie wordt verstrekt over een tussenjaar, studie en stage in het buitenland?

V27. Welke WilWeg-informatiemiddelen ken je?

- Website (www.wilweg.nl)
- Flyer
- Poster
- Videotestimonials
- WilWegWijzer
- Facebook pagina
- Beursopener
- Ervaringsverhalen
- Geen van deze informatiemiddelen

V28. Hoe beoordeel je deze informatiemiddelen?

V29. Heb je ooit de WilWeg-website bezocht?

V30. Hoe kwam je op de website van WilWeg terecht?

- Bij toeval
- Via een zoekmachine (bijv. Google, Bing)
- Via school/de decaan
- Via de studie- en beroepenvoorlichtingsavonden
- Via een advertentie in een krant
- Via een advertentie op een website
- Via Facebook
- Via een poster/flyer
- Iemand in mijn omgeving wees me erop
- Anders, namelijk:

Tussenjaar in buitenland

V25. Hoe denk je dat jongeren het best bereikt kunnen worden met informatie over een tussenjaar in het buitenland?

- Per e-mail
- Via een website
- Bij de studie- en beroepenvoorlichtingsavonden
- Op een studie- of onderwijsbeurs
- Op school/via de decaan
- Via een persoon (bijv. iemand die al in het buitenland is geweest)
- Via mensen in mijn omgeving (vrienden, familie)
- Via de schoolkrant
- Via een folder
- Via Facebook
- Via Twitter
- Via een advertentie in krant of tijdschrift
- Via een tv-spot
- Via een online spel
- Anders, namelijk:

Bachelor in buitenland

- V31. Ik bezocht de WilWeg-website tijdens voorbereiding voor informatie over:
- Landen waar je naartoe kunt
 - De voordelen/het nut van een bachelor in het buitenland
 - De kosten
 - De financiering
 - Huisvesting in het buitenland
 - Visum en vergunningen
 - Een bijbaantje in het buitenland
 - Gezondheidszaken (zoals vaccinaties)
 - Verzekeringen
 - Taalcursussen
 - Internationale diplomawaardering
 - Buitenlandse onderwijssystemen
 - Ervaringen van anderen die een bachelor in het buitenland doen of gedaan hebben
 - Andere informatie, namelijk:
- V33. Geef aan in hoeverre je het eens bent met de volgende stellingen:
- De website gaf antwoord op al mijn vragen
 - De informatie over een bachelor in het buitenland op de website was volledig
 - De informatie over een bachelor in het buitenland op de website was bruikbaar
 - De informatie over een bachelor in het buitenland op de website was informatief
 - De informatie over een bachelor in het buitenland op de website was overzichtelijk
 - De informatie over een bachelor in het buitenland op de website was actueel
 - De website heeft me geholpen bij het nemen van mijn beslissing over een bachelor in het buitenland
- V35. Heb je suggesties voor de verbetering van de website?
- V36. Zou je de WilWeg-website bij andere scholieren aanraden die van plan zijn om een bachelor in het buitenland te doen?
- V38. Waarom zou je het niet aanraden?
- V39. Waarom zou je het aanraden?

Tussenjaar in buitenland

- V32. Ik bezocht de WilWeg-website tijdens voorbereiding voor informatie over
- Verschillende mogelijkheden voor een tussenjaar
 - Ervaringen van anderen die al een tussenjaar hebben gedaan
 - Plaatsen waar ik naartoe kunt
 - De voordelen/het nut van een tussenjaar in het buitenland
 - Huisvesting in het buitenland
 - Werk in het buitenland
 - De kosten
 - De financiering
 - Een bemiddelingsorganisatie voor een tussenjaar
 - Visum en vergunningen
 - Gezondheidszaken (zoals vaccinaties)
 - Verzekeringen
 - Andere informatie, namelijk:
- V34. Geef aan in hoeverre je het eens bent met de volgende stellingen:
- De website gaf antwoord op al mijn vragen
 - De informatie over een tussenjaar in het buitenland op de website was volledig
 - De informatie over een tussenjaar in het buitenland op de website was bruikbaar
 - De informatie over een tussenjaar in het buitenland op de website was informatief
 - De informatie over een tussenjaar in het buitenland op de website was overzichtelijk
 - De informatie over een tussenjaar in het buitenland op de website was actueel
 - De website heeft me geholpen bij het nemen van mijn beslissing over een tussenjaar in het buitenland
- V37. Zou je de WilWeg-website bij andere scholieren aanraden die van plan zijn om een tussenjaar in het buitenland te doen?

V40. Kun je aan de hand van onderstaande stellingen aangeven in hoeverre deze passen bij de wijze waarop jij tegen studeren en werken aankijkt? [randomiseren; grid-5; past helemaal niet bij mij; past precies bij mij]

- Ik wil een studie (gaan) doen waarmee ik anderen (later) kan helpen
- Door te studeren kan ik een (betere) bijdrage leveren aan de maatschappij
- Studeren stelt mij in staat anderen te helpen
- Als je de kans krijgt om te studeren, vind ik het belangrijk om hiermee later iets goeds terug te doen voor de maatschappij/anderen
- In mijn toekomstige baan vind ik het belangrijker dat ik nuttig kan zijn voor de maatschappij, dan dat ik een hoog salaris verdien
- Ik wil mijn (toekomstige) studie bewust kiezen vanuit mijn passie voor het vak
- Studeren betekent voor mij kennis en inzicht vergaren over het vak dat ik heel graag wil uitoefenen
- Van jongs af aan heb ik mij altijd al zeer geïnteresseerd in het vak dat ik wil uitoefenen; mijn (toekomstige) studie is een logische stap om dit te kunnen doen
- Ik ben in mijn vrije tijd graag bezig met het vak waarvoor ik ga studeren
- Studeren vind ik belangrijk: het is een kans om mij in brede zin te ontwikkelen
- Studeren is voor mij een op zichzelf staand doel
- De reden dat ik studeer, is om mijzelf te kunnen ontplooien
- Mijzelf verrijken is voor mij het belangrijkste tijdens mijn (toekomstige) studie; mijn beroepsperspectief staat voor mij meer op de achtergrond
- Studeren is een noodzakelijk kwaad
- Een belangrijke reden om te gaan studeren is dat dit van mij verwacht werd
- Ik kijk uit naar het moment waarop ik klaar zal zijn met studeren
- Ik vind het belangrijk dat mijn (toekomstige) studie zo min mogelijk van mijn eigen vrije tijd in beslag neemt
- Ik wil een studie kiezen die mij verzekert van een goed betaalde baan
- Mijn (toekomstige) studie opent voor mij de deuren naar een baan met aanzien
- Ik vind het belangrijk dat mijn (toekomstige) studie een zeker aanzien in de maatschappij heeft

Bijlage 4: Enquête niet-buitenlandgroep

- V1. Waarom kies je na je eindexamen niet voor een bachelor in het buitenland?
- Omdat ik hiervoor geen motivatie heb
 - Omdat ik onvoldoende informatie vanuit mijn eigen school krijg
 - Omdat ik onvoldoende informatie kan vinden in andere bronnen (internet, brochures etc.)
 - Omdat ik onvoldoende ondersteuning van mijn omgeving krijg
 - Omdat mijn ouders het me afraden
 - Omdat dat ik dan te ver van familie, partner of vrienden ben
 - Omdat ik onvoldoende talenkennis heb
 - Omdat ik bang ben dat het niveau te hoog ligt
 - Omdat de aanmeldingsprocedure/selectie mij afschrikt
 - Omdat ik de kosten van levensonderhoud (verzekeringen, huisvesting, etc.) niet kan betalen
 - Omdat ik het collegegeld niet kan betalen
 - Omdat ik geen beurs kan krijgen
 - Omdat het goedkoper is om in Nederland te studeren
 - Omdat er problemen zijn met visa, paspoorten, verblijfsvergunningen
 - Omdat ik de praktische organisatie (huis zoeken, zorgverzekering, etc.) niet zie zitten
 - Omdat ik een 'Nederlands' studentenleven wil ervaren
 - Omdat de culturele verschillen mij afschrikken
 - Vanwege persoonlijke omstandigheden
 - Anders, namelijk:
- V2. Waarom kies je na je eindexamen niet voor een tussenjaar in het buitenland?
- Omdat ik direct wil doorstuderen na mijn examen
 - Omdat ik hiervoor geen motivatie heb
 - Omdat ik onvoldoende informatie vanuit mijn eigen school krijg
 - Omdat ik onvoldoende informatie kan vinden in andere bronnen (internet, brochures etc.)
 - Omdat ik onvoldoende ondersteuning van mijn omgeving krijg
 - Omdat mijn ouders het me afraden
 - Omdat dat ik dan te ver van familie, partner of vrienden ben
 - Omdat ik onvoldoende talenkennis heb
 - Omdat ik het niet kan betalen
 - Omdat er problemen zijn met visa, paspoorten, verblijfsvergunningen
 - Omdat ik de praktische organisatie (huis zoeken, zorgverzekering, etc.) niet zie zitten
 - Omdat de culturele verschillen mij afschrikken
 - Vanwege persoonlijke omstandigheden
 - Omdat ik bang ben om na een tussenjaar minder gemotiveerd te zijn voor een studie
 - Anders, namelijk:
- V3. Welke informatie vanuit je eigen school mis je?
- V4. Welke informatie vanuit andere bronnen (internet, brochures etc.) mis je?
- V5. Ben je bekend met de titel 'WilWeg', waaronder informatie wordt verstrekt over een tussenjaar, studie en stage in het buitenland?
- V6. Welke WilWeg informatiemiddelen ken je?
- Website (www.wilweg.nl)
 - Flyer
 - Poster
 - Videotestimonials
 - WilWegWijzer
 - Facebook pagina
 - Beursopener
 - Ervaringsverhalen
 - Geen van deze informatiemiddelen
- V7. Hoe beoordeel je deze informatiemiddelen?
- V8. Heb je ooit de WilWeg-website bezocht?

- V9. Hoe kwam je op de website van WilWeg terecht?
- Bij toeval
 - Via een zoekmachine (bijv. Google, Bing)
 - Via school/de decaan
 - Via studie- en beroepenvoorlichtingsavonden
 - Via een advertentie in een krant
 - Via een advertentie op een website
 - Via Facebook
 - Via een poster/flyer
 - Iemand in mijn omgeving wees me erop
 - Anders, namelijk:
- V10. Geef aan in hoeverre je het eens bent met de volgende stellingen:
- De website gaf antwoord op al mijn vragen
 - De informatie over een bachelor in het buitenland op de website was volledig
 - De informatie over een bachelor in het buitenland op de website was bruikbaar
 - De informatie over een bachelor in het buitenland op de website was informatief
 - De informatie over een bachelor in het buitenland op de website was overzichtelijk
 - De informatie over een bachelor in het buitenland op de website was actueel
 - De website heeft me geholpen bij het nemen van mijn beslissing over een bachelor in het buitenland
- V11. Heb je suggesties voor de verbetering van de website?
- V12. Zou je de WilWeg-website bij andere scholieren aanraden die van plan zijn om een bachelor in het buitenland te doen?
- V13. Waarom zou je het niet aanraden?
- V14. Waarom zou je het aanraden?
- V15. Kun je aan de hand van onderstaande stellingen aangeven in hoeverre deze passen bij de wijze waarop jij tegen studeren en werken aankijkt? [randomiseren; grid-5; past helemaal niet bij mij; past precies bij mij]
- Ik wil een studie (gaan) doen waarmee ik anderen (later) kan helpen
 - Door te studeren kan ik een (betere) bijdrage leveren aan de maatschappij
 - Studeren stelt mij in staat anderen te helpen
 - Als je de kans krijgt om te studeren, vind ik het belangrijk om hiermee later iets goeds terug te doen voor de maatschappij/anderen
 - In mijn toekomstige baan vind ik het belangrijker dat ik nuttig kan zijn voor de maatschappij, dan dat ik een hoog salaris verdien
 - Ik wil mijn (toekomstige) studie bewust kiezen vanuit mijn passie voor het vak
 - Studeren betekent voor mij kennis en inzicht vergaren over het vak dat ik heel graag wil uitoefenen
 - Van jongs af aan heb ik mij altijd al zeer geïnteresseerd in het vak dat ik wil uitoefenen; mijn (toekomstige) studie is een logische stap om dit te kunnen doen
 - Ik ben in mijn vrije tijd graag bezig met het vak waarvoor ik ga studeren
 - Studeren vind ik belangrijk: het is een kans om mij in brede zin te ontwikkelen
 - Studeren is voor mij een op zichzelf staand doel
 - De reden dat ik studeer, is om mijzelf te kunnen ontplooiën
 - Mijzelf verrijken is voor mij het belangrijkste tijdens mijn (toekomstige) studie; mijn beroepsperspectief staat voor mij meer op de achtergrond
 - Studeren is een noodzakelijk kwaad
 - Een belangrijke reden om te gaan studeren is dat dit van mij verwacht werd
 - Ik kijk uit naar het moment waarop ik klaar zal zijn met studeren
 - Ik vind het belangrijk dat mijn (toekomstige) studie zo min mogelijk van mijn eigen vrije tijd in beslag neemt
 - Ik wil een studie kiezen die mij verzekert van een goed betaalde baan
 - Mijn (toekomstige) studie opent voor mij de deuren naar een baan met aanzien
 - Ik vind het belangrijk dat mijn (toekomstige) studie een zeker aanzien in de maatschappij heeft